

Werken aan een sterke en veerkrachtige samenleving

ZEG 'T ONS!

COLLEGEWERKPROGRAMMA 2022-2026

Oktober 2022

Gemeente
Sliedrecht

ZEG 'T ONS!
~~~~~

Voorwoord

Voor u ligt het Collegewerkprogramma (CWP) 2022 – 2026. Op basis van Koers 2030 en het hoofdlijnenakkoord zijn wij als college de afgelopen periode aan de slag gegaan. Niet intern gericht maar juist met het oog en oor naar buiten. We hebben veel gesprekken gevoerd en diverse bijeenkomsten georganiseerd. Met ondernemers, maatschappelijke instellingen, verenigingen, de gemeenteraad en natuurlijk met de inwoners van Sliedrecht. De informatie van de gesprekken hebben wij verwerkt in het CWP. Deze interactieve manier van werken symboliseert onze wil om samen te werken, te luisteren naar wat er speelt en gezamenlijk met de Sliedrechtse samenleving de schouders er onder te zetten. Samen werken we aan een vitaal, veerkrachtig en duurzaam Sliedrecht.

Tijdens de gesprekken met onze inwoners hebben wij die vitaliteit en veerkracht steeds gemerkt. Onze inwoners zijn trots op Sliedrecht, willen hier graag blijven wonen. Ook de jeugd. En dat is best opmerkelijk. In andere gemeenten trekken jongeren liever naar grotere steden vanwege het aanbod ten aanzien van onderwijs, cultuur en entertainment. Blijkbaar heeft Sliedrecht een sterk bindend karakter waarop wij graag voortbouwen.

Gedurende de afgelopen maanden hebben wij ook gemerkt dat onze inwoners zich zorgen maken. Zorgen over de toekomst, zorgen over de vele crisissen waar ook Sliedrecht mee te maken heeft. Dit betekent dat we aan de ene kant op basis van Koers 2030 bouwen aan de toekomst van Sliedrecht. En aan de andere kant ook op de korte termijn problemen aanpakken. Behalve zorgen zien we gelukkig ook de voor Sliedrecht kenmerkende saamhorigheid die buurten sterker maakt. De bereidheid om elkaar te helpen is essentieel om deze lastige tijden het hoofd te bieden. De oproep om meer buurtgericht te werken is daarom niet aan dovenmansoren gericht. Buurtgericht werken stond al in Koers 2030 en het hoofdlijnenakkoord. In het CWP is dit geconcretiseerd.

Is het CWP nu een document dat in beton gegoten is? Het antwoord is: nee. In een tijd die meer dan ooit snel verandert is niets meer in beton gegoten. De complexiteit van de ambities en de ontwikkelingen die op ons afkomen is groot. Ook dit college zal datgene doen wat vanuit een gemeente mogelijk en nodig is om Sliedrecht mooier, vitaler, duurzamer en veiliger te maken. Dat vergt flexibiliteit van handelen. Het CWP is wat ons betreft een leidraad om dat handelen vorm te geven en de komende jaar steeds weer te toetsen aan politieke en maatschappelijke wensen. Het is dan ook een startpunt, waarbij het noodzakelijk is met elkaar in gesprek te blijven en samen te werken aan de toekomst van Sliedrecht. We nodigen iedereen van harte uit met ons mee te doen.

Zeg 't ons! Voor de totstandkoming van dit Collegewerkprogramma zijn we met u in gesprek gegaan en wij blijven graag met u in gesprek. Zeg 't ons!

ZEG 'T ONS!

Inhoud

1. Inleiding	7
2. Koersvast op weg naar 2030	11
3. Werken aan een veilig en inclusief Sliedrecht	17
4. Werken aan ruimtelijke vernieuwing	27
5. Werken aan een ondernemend en betrokken Sliedrecht	39
6. Een slagvaardige organisatie	47
7. Financiën van Sliedrecht	55

ZEG 'T ONS!

1. Inleiding

Het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026 is helder: doorbouwen aan ‘Koers 2030’ is het uitgangspunt voor de komende bestuursperiode. Een duidelijke opdracht voor het nieuwe college. Een opdracht die de basis vormt voor dit collegewerkprogramma (CWP). Belangrijk omdat het de keuze voor groei en ontwikkeling bestendigt en zorgt voor continuïteit. Veerkracht die noodzakelijk is als je kijkt naar de uitdagingen waar we mee te maken hebben en nog op ons af komen zoals vergrijzing, klimaatverandering, woningtekort, kansenongelijkheid, corona, oorlog in Oekraïne, energiecrisis en inflatie. Groei en ontwikkeling zijn noodzakelijk om de karakteristieke kwaliteiten van Sliedrecht ten volle te (blijven) benutten. Denk aan het ondernemerschap, de gemeenschapszin, de groenblauwe structuren en de unieke ligging aan weg, spoor en water. Stilstand is achteruitgang en daarom is tijdig vernieuwen en anticiperen belangrijk voor de toekomst van Sliedrecht en haar inwoners. Met Koers 2030 ligt er een toekomstperspectief. Een kompas om in deze dynamische en onzekere tijden door te zetten en ervoor te zorgen dat Sliedrecht een gemeente blijft om trots op te zijn.

Koers 2030

In Koers 2030, het ambitiedocument uit 2020, is aan de hand van vier kernopgaven een toekomstbeeld geschetst waarbij we werken aan een inclusiever, mooier en levendiger Sliedrecht.

Door woningen te bouwen en te vernieuwen. In een nieuw te ontwikkelen wijk boven het spoor (Sliedrecht Noord) en via binnenstedelijke herstructurering (met name Sliedrecht Oost). Bij het realiseren van woningen is het toevoegen van verbindingen en ontsluitingen in de hele gemeente essentieel. Maar ook het creëren van ruimtelijke kwaliteit via parkachtige groenstructuren. Klimaatadaptatie is dan direct een belangrijk uitgangspunt. De energietransitie speelt een grote rol evenals het versterken van het vestigings- en ondernemersklimaat. Binnen het sociaal domein ligt de focus op verder bouwen aan de sociale infrastructuur, veiligheid en het benutten van de kracht van de samenleving. Dit laatste punt is cruciaal. Want het mag helder zijn dat samenwerken de sleutel tot succes is. Om de ambities te realiseren hebben we onze inwoners, ondernemers, maatschappelijk middenveld en regionale partners heel hard nodig.

KOERS 2030: GROEI EN ONTWIKKELING

Sliedrecht is een dorp om trots op te zijn. Het is er goed wonen, leven en ondernemen. De toekomst vraagt echter om tijdige vernieuwing. We kunnen en willen Sliedrecht nog inclusiever, mooier en levendiger maken.

Veilig & inclusief Sliedrecht

- verder bouwen en verstevigen vanuit sociale visie
- veilige buurten
- samenwerken in de regio

Ondernemend & betrokken Sliedrecht

- sterke gemeenschapszin: benut kracht van de samenleving
- sport, cultuur en recreatie: integraal ontwikkelen
- vitale bedrijventerreinen en een levendig centrum

Ruimtelijke vernieuwing

- woningbouw als katalysator
- ruimtelijke kwaliteit (groen, oevers, leefbaar en veilig)
- duurzaam/energieneutraal
- bereikbaar en verbonden
- gebalanceerd en duurzaam vastgoed

Slagvaardige organisatie

- basis op orde
- zorgen voor uitvoeringskracht
- aantrekkelijke werkgever
- samenwerken in en met de regio

Collegewerkprogramma

Het CWP bouwt door op Koers 2030. Na vaststelling is een start gemaakt met de realisatie. De Omgevingsvisie is vastgesteld, het Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing, de Economische Visie en de Regionale Energie Strategie (RES). Er liggen daarom al veel beleidslijnen klaar om op door te zetten. In de periode 2022-2026 gaan we een volgende fase in om Koers 2030 te realiseren.

In het CWP is uitgewerkt wat we in 2026 bereikt willen hebben. En hoe we dat aan de hand van beleidslijnen en projecten/initiatieven gaan doen. We houden vast aan de kernopgaven uit Koers 2030 en zijn gericht op de einddoelen in 2030. We bouwen door op wat er al is, maar leggen ook nieuwe accenten voor de komende vier jaar. Het CWP heeft als doel de inhoudelijke bouwstenen voor de komende periode neer te zetten. De meest relevante thema's en/of vernieuwende aanpakken komen terug in het CWP. Daarmee doen we helaas geen recht aan alle andere, eveneens belangrijke taken, die we 'regulier' (blijven) uitvoeren. Uiteraard krijgen ook die werkzaamheden onverminderd onze aandacht.

Sturen via de P&C cyclus

In het CWP leggen we de doelen tot en met 2026 vast en geven we richting aan het beleid. Deze richting is voor 2023 geconcretiseerd in de Programmabegroting 2023 en financieel vertaald in het meerjarenperspectief. Het CWP en de Programmabegroting 2023 zijn dan ook een samenhangend geheel.

Gezien alle ontwikkelingen en onzekerheden in de wereld is het zaak om te kunnen blijven anticiperen. We kunnen en willen nu niet alles vastzetten tot en met 2026. Daarom wordt ieder jaar het CWP via de reguliere P&C producten verder geconcretiseerd. Met deze werkwijze is er zicht op de horizon, maar is er ook de flexibiliteit om bij te sturen. Zowel bij iedere Kadernota als de Programmabegrotingen. Bij deze 'schakelmomenten' is de gemeenteraad in positie kaders te bestendigen of juist te aan te scherpen. Een manier van werken die past bij de afspraken uit het Hoofdlijnenakkoord om via een open houding, met duidelijkheid over ieders rol, gezamenlijk met de opgaven in Sliedrecht aan de slag te gaan.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is de visie uitgewerkt op hoe we de komende vier jaar aan Koers 2030 werken. Waar zit de urgentie en waarom? En wat betekent het voor Sliedrecht en onze werkwijze?

Hoofdstuk drie, vier en vijf staan in het teken van de inhoudelijke kernopgaven veilig & inclusief, ruimtelijke vernieuwing en ondernemend & betrokken. Per kernopgave geven we aan wat we gaan doen en aan de hand van welk beleid. Hoofdstuk zes betreft de dienstverlening, organisatie en (regionale) samenwerking. Welke stappen zetten we daarin? Tot slot biedt hoofdstuk zeven inzicht in de financiële stand van zaken.

ZEG 'T ONS!

2. Koersvast op weg naar 2030

De bestuursperiode 2022-2026 staat in het teken van de langere termijn richting 2030. Dit betekent stappen zetten, voorbereidingen treffen en keuzes maken. Maar ook kansen zien en deze verzilveren. Met direct resultaat, maar soms ook om op langere termijn de vruchten te plukken. Ideeën en plannen zetten we om naar concrete projecten en resultaten. Waarvan een deel pas in de periode 2026-2030 tot uitvoering wordt gebracht. Dit vraagt dat we koersvast zijn, uithoudingsvermogen hebben, beslissingen durven te nemen én kunnen bijsturen als het moet. In de overtuiging het goede te doen voor Sliedrecht.

Urgentie om te vernieuwen

De uitdagingen die ten grondslag liggen aan Koers 2030 zijn nog steeds actueel. Of misschien zelfs nog actueler en urgenter. In het inspiratiedocument 'De Staat en Toekomst van Sliedrecht' (maart 2022) is toegelicht dat de maatschappelijke opgaven en onzekerheden alsmat toenemen. Er is een groot tekort aan (passende) woningen, klimaatverandering zet door, fysieke ruimte is schaars, de samenleving vergrijsd in rap tempo, de coronapandemie, etcetera. Daar is ondertussen de oorlog in Oekraïne aan toegevoegd met alle humanitaire en economische gevolgen van dien.

We kunnen onmogelijk weten hoe dit zich de komende periode gaat ontwikkelen. Wat we wel zien, in de dagelijkse praktijk, maar ook uit beschikbare data, is dat de problematiek lokaal in Sliedrecht neerslaat. Onze inwoners en bedrijven worden op dit moment fors geraakt door de stijgende energieprijzen en inflatie. Hoewel dit de samenleving in zijn geheel raakt constateren we dat dit extra hard aankomt in de meer kwetsbare wijken en buurten. De leefbaarheid komt daar reeds in het gedrang. Goed wonen, leven en ondernemen staat daarom – in delen van Sliedrecht – steeds meer onder druk. Ook in Sliedrecht kan niet iedereen een woning vinden. We zien dat steeds meer huishoudens het (financieel) lastig hebben. De kloof tussen kansarm en kansrijk neemt toe. We kampen we met wateroverlast en hittestress. Bedrijven kunnen moeilijk een passende locatie en geschikt personeel vinden. De noodzaak om te (blijven) vernieuwen, oplossingen te zoeken, initiatieven te ontplooiën en samen te werken om de opgaven het hoofd te bieden is dan ook onverminderd groot.

Een veerkrachtig Sliedrecht

Een toekomstbestendige gemeente is een veerkrachtige gemeente. Gereed om in te spelen op veranderende omstandigheden – om kansen te pakken – maar ook robuust genoeg om klappen op te vangen. Sterke schouders dragen de zwaardere lasten. Dit kan echter alleen als er een gezonde balans is tussen sterk en kwetsbaar. Onder meer door concentraties van meer kwetsbare inwoners in bepaalde wijken/buurten te voorkomen. Maar ook door kwetsbare inwoners een perspectief van ontwikkeling en ondersteuning te bieden. Bovendien is het zaak een prettige leefomgeving te creëren. Een leefomgeving met een sociale structuur waarbij men elkaar ontmoet en elkaar helpt als dat nodig is. En waar de gemeente faciliteert, ondersteunt en opvangt als het niet anders kan.

Sprong voorwaarts: ruimtelijke én sociale vernieuwing

Een veerkrachtig Sliedrecht vertaalt zich ook naar het realiseren van een sociaaleconomische sprong voorwaarts. Vernieuwing in het ruimtelijke én sociale domein zijn beide noodzakelijk voor leefbare, veilige en veerkrachtige buurten. Waarbij we oog hebben voor het goede dat er al is en dat koesteren en behouden. Zodat we een gezonde en gelijke basis creëren voor iedere inwoner en ondernemer.

In Koers 2030 ligt de focus in het sociaal domein op het bestendigen en verstevigen van de Sociale Visie. De druk in het sociaal domein is sterk toegenomen. Door de optelsom van vergrijzing, corona, (energie)armoede is nog steeds lastig grip te houden op kosten. Conclusie is dat alleen bestendigen niet langer een optie is. De tijd is rijp voor een bredere aanpak gericht op het vernieuwen en versterken van de sociale structuren in Sliedrecht. Dit aanvullende accent is verder uitgewerkt in de kernopgave veilig en inclusief Sliedrecht.

Integraal samenwerken in wijk-/buurtagenda's

We willen dat iedereen prettig en veilig kan samenleven. In sommige wijken is dat iets makkelijker dan in andere wijken. Dit komt doordat de ene wijk meer uitdagingen kent op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Dit bijvoorbeeld te maken met het type woningen, bevolkingssamenstelling en type voorzieningen die in een wijk aanwezig zijn.

Daarom gaan we inzetten op wijk-/buurtagenda's. Een wijk of buurtagenda stellen we op samen met inwoners, maatschappelijke partners en andere relevante partijen. In een wijk-/buurtagenda staan een set van concrete, haalbare plannen om de buurt te verbeteren. Deze plannen maken we gebaseerd op relevante, up-to-date kennis en informatie, zowel vanuit als over de wijk/buurt. Op deze manier gaan we integraal samenwerken aan fysieke en sociale opgaven in de wijken/buurt.

Stevige ondergrond

Een sprong voorwaarts maken kan alleen als je op stevige ondergrond staat. Als de basis op orde is. Vernieuwing gaat daarom hand in hand met het goed uitvoeren van de 'reguliere' taken. Die soms als vanzelfsprekend worden gezien, maar minstens zo essentieel zijn. Denk aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, toezicht en handhaving, uitvoering van onze (wettelijke) taken in het sociaal domein en onze dienstverlening aan de inwoners en ondernemers.

Aan de vooravond van een ingrijpende 'verbouwing'

In Koers 2030 is de lat hoog gelegd: Sliedrecht groeit met 25% en krijgt tegelijkertijd een forse kwaliteitsimpuls. Zowel ruimtelijk als sociaal. Dit gaat impact hebben op Sliedrecht en haar inwoners. Sliedrecht gaat een 'verbouwing' tegemoet met herstructurering, transformatie en uitbreiding. Overlast is niet altijd te voorkomen, maar er is ook veel voldoening als de plannen gerealiseerd zijn. Er komen meer huizen beschikbaar. De bereikbaarheid is verbeterd, net als het ondernemersklimaat. Er zijn aantrekkelijke groene buitenruimtes toegevoegd die uitnodigen tot bewegen en ontmoeten. Wijken en buurten zijn verduurzaamd, zichtbaar opgeknapt en kennen een veerkrachtige sociale structuur. Kansenongelijkheid en armoede is aangepakt. Resultaten waar we echt trots op kunnen zijn.

Vorbereiden én realiseren

Deze bestuursperiode maken we stappen en treffen we voorbereidingen richting 2030. We moeten de goede dingen doen en anticiperen op de uitvoering in een later stadium. Om potentiële hobbels weg te nemen en om de impact van de verbouwing op het dagelijkse leven in Sliedrecht zoveel mogelijk te beperken. We kunnen straks immers niet alles tegelijkertijd uitvoeren. Dit vraagt een strategische blik vooruit om projecten en initiatieven verstandig te prioriteren, faseren en/of slim te koppelen. Waarbij een integrale afweging vanuit het geheel van Koers 2030 centraal staat. Deze werkwijze geldt ook voor het nadenken over beleidskeuzes. Het helpt om hier nu al mee aan de slag te gaan ten dienste van de lange termijn plannen. Denk bijvoorbeeld aan parkeernormen, infrastructuur, bestemmingsplannen, geluidsnormen en vergunningen omdat er 2.500 woningen toegevoegd worden. Maar ook het via een schuifplan ruimte creëren voor herstructurering en een actieve lobby.

De komende vier jaar gaat het niet alleen om voorbereiden, maar juist ook om concrete projecten en initiatieven te realiseren. Dit is noodzakelijk om urgente problemen op te pakken zoals de woningcrisis, energiearmoede en oplopende kosten in de zorg.

Prioriteren en slim faseren betekent (soms) ook kiezen voor versnelling en ervoor zorgen dat een project vóór 2026 gereed is. Vanuit urgentie en volgordelijkheid (projecten mogen elkaar niet in de weg zitten). En soms betekent het even vertragen omdat het beter is te wachten op de uitvoering van een ander project of initiatief. Het gaat er vooral om dat hier tijdig en integraal over nagedacht wordt zodat een zorgvuldige afweging mogelijk is.

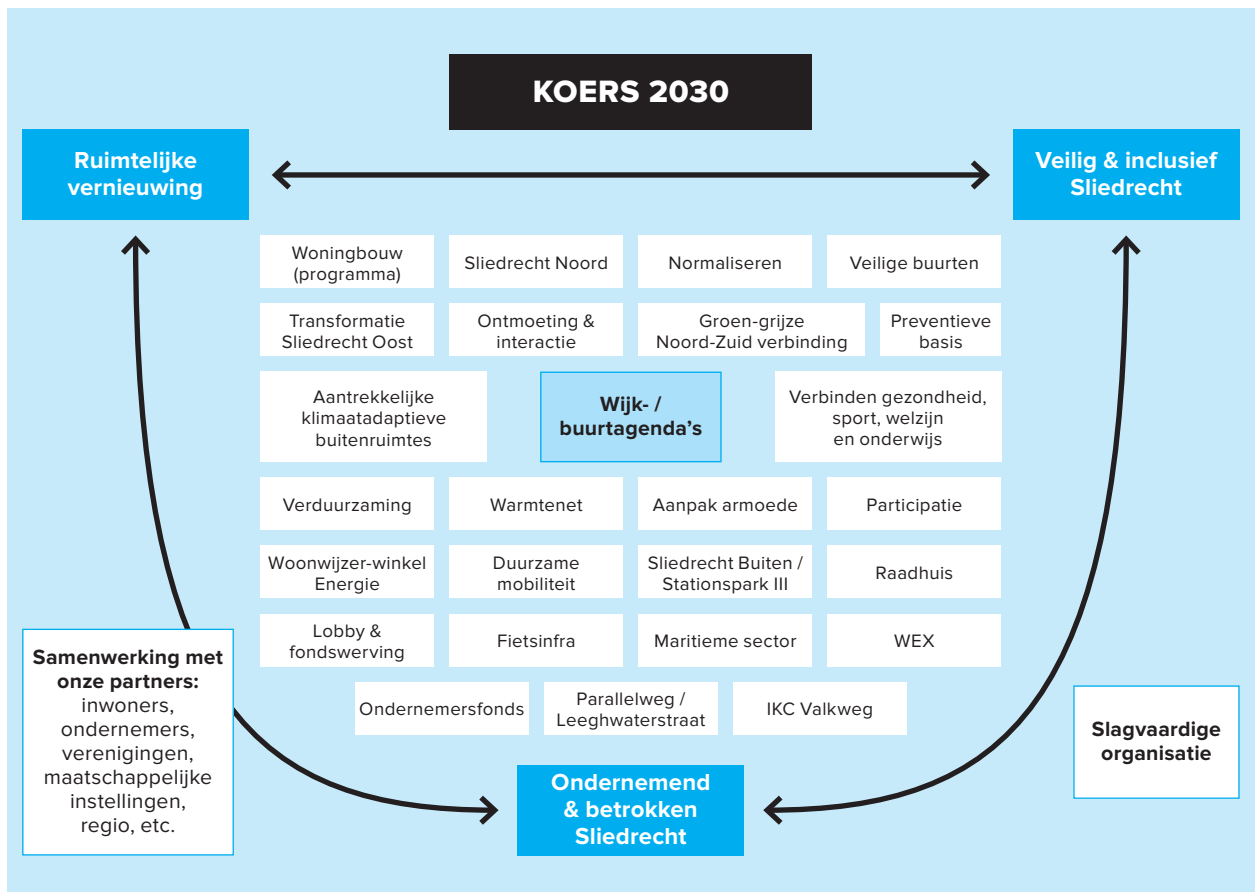
Investeren en prioriteren

Het realiseren van Koers 2030 betekent dat we moeten investeren. De kosten gaan voor de baten uit.

We weten dat niet alles tegelijk kan. Financieel niet, maar ook niet qua ambtelijke capaciteit. De beschikbare middelen spelen daarom, naast inhoudelijke urgentie en volgordelijkheid, een belangrijke rol in het prioriteren van projecten en initiatieven. Het vereist een bepaalde realiteitszin en flexibiliteit in het plannen en faseren. Maar ook om durf, creativiteit en samenwerking om zoveel mogelijk wel te doen en continuïteit in de uitvoering te borgen. Met een scherp oog op een gezonde financiële huishouding om geen onaanvaardbare risico's te lopen.

Integraal en samenhangend

De drie inhoudelijke kernopgaven kennen een sterke samenhang. Beleidsdomeinen en de daarbij horende projecten/initiatieven zijn niet los van elkaar te zien en verdienen dan ook een integrale benadering. Zo is woningbouw van grote invloed op de sociale situatie in een wijk. Dit geldt ook voor het creëren van een aantrekkelijke buitenruimte. Het draagt bovendien bij aan klimaatadaptatie. Een levendig centrum is goed voor het ondernemersklimaat. De aanleg van een warmtenet heeft impact op de fysieke ruimte. Na de aanleg een positieve impact op de energietransitie en de aanpak van energiearmoede. En zo zijn er nog tal van voorbeelden waarbij beleidsvelden elkaar kruisen.

De komende periode zetten we dan ook in op een opgavegerichte, programmatische aanpak waarbij de kernopgaven samenkomen. Het Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing is hier een voorbeeld van. Maar ook via de Wijkagenda's gaan we een dergelijke integrale werkwijze vorm geven (hierover meer bij de kernopgave veilig & inclusief). De wijk-/buurtagenda's zijn bij uitstek geschikt onze ruimtelijke en sociale opgaven integraal en concreet op wijk-/buurniveau met elkaar te verbinden en daarmee een versterkend effect te realiseren t.b.v. het realiseren van inclusieve en veilige wijken en buurten. In deze wijk-/buurtagenda's – die in co-creatie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners worden opgesteld – komen namelijk concrete, haalbare afspraken en plannen te staan, die door alle partijen wordt onderschreven en gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt gevoeld om deze te realiseren.

Data gedreven werken

Om de juiste opgaven te bepalen en afgewogen besluiten te nemen gaan we meer gebruik maken van data. Er is een veelheid aan informatie beschikbaar die kan bijdragen aan integrale analyses, evaluatie en monitoring. Informatie die ook helpt bij het aanbrengen van prioriteiten. De kunst daarbij is het samenbrengen van sectorale data en deze op waarde te kunnen schatten. Maatregelen in het fysieke domein hebben immers gevolgen voor het sociale domein en vice versa. Dit vraagt een overkoepelende interpretatie en duiding om integraal zicht te houden op ontwikkelingen en steeds opnieuw de juiste keuzes te kunnen maken.

Samenwerkend, betrouwbaar en vanuit een open en constructieve houding

We kunnen niet vaak genoeg zeggen dat samenwerking essentieel is voor het laten slagen van onze plannen. Een gemeente bouwt zelf geen woningen, verleent geen eerstelijns- of mantelzorg, is geen onderneming of (sport)vereniging. Onze inwoners en bedrijven gebruik van allerlei voorzieningen zoals onderwijs, werk, recreatie. Kortom, we hebben onze partners heel hard nodig. Het gaat om samenwerken, maar ook om breed draagvlak. Aandacht hebben voor de processen en het aan de voorkant betrekken van elkaar is cruciaal. Kansrijke ideeën vanuit de samenleving willen we mogelijk maken door mee te denken en realisatie te faciliteren. Vanuit een open en constructieve houding. Daar hoort tijdig en goed communiceren bij over wat je doet (of juist niet), waarom en wanneer.

ZEG 'T ONS!

3. Werken aan een veilig en inclusief Sliedrecht

Alle Sliedrechtse kunnen onderweg in hun leven wel eens te maken krijgen met tegenslag. Iedereen heeft verwachtingen, twijfels, onzekerheden, kwetsbaarheden, zorgen en vragen in het leven. We hebben te veel afgeleerd om hier samen met anderen over te praten en daarmee te ontdekken dat we niet de enigen zijn.

Als gevolg van de maatschappelijke maatstaven die we elkaar (on)bewust opleggen, de versterking hiervan door o.a. de individualisering en de sociale media, lijkt de druk om perfect te zijn in uiterlijk, prestaties, sociale contacten fors toe te nemen en de drang om aan dat keurslijf te voldoen wordt steeds groter. We zijn gericht op prestaties meten en voldoen aan 'de norm'. Dit begint al op zeer jonge leeftijd, maar is ook verankerd in het sociale leven. Het aantal psychische ziektebeelden is de afgelopen jaren verdriedubbeld. Hierdoor lijkt er minder ruimte te zijn voor kinderen en volwassenen die 'anders zijn'. Dit draagt niet bij aan een inclusieve samenleving.

Daarnaast hebben we een in onze samenleving een systeem ingericht, waarin we ons richten op diagnosticeren, labelen en behandelen. Anders zijn en/of tegenslagen in het leven worden al snel opgelost met individuele hulp- en ondersteuning, waarbij we geneigd zijn om alledaagse problemen in het gewone leven te 'problematiseren'. Dit heeft tot gevolg dat de zorg en ondersteuning onbetaalbaar wordt en er geen recht wordt gedaan aan het 'gewone leven'.

Dit moet anders, willen we de inwoners nu en in de toekomst de juiste ondersteuning kunnen blijven bieden en inclusiviteit in onze samenleving bevorderen. Dit kan voor de één extra ondersteuning vanuit het (eigen) informele netwerk betekenen en voor een ander ondersteuning door een professional. Ook kan het soms betekenen dat er geen specifieke ondersteuning nodig is, maar dat er een aanpassing in de context van het kind/de volwassene nodig is. Hierdoor komt er meer ruimte voor het gedrag dat misschien (tijdelijk) iets anders is, maar niet 'probleematisch' is of hoeft te zijn.

Daarnaast blijven we vanuit het principe positieve gezondheid investeren in een preventieve structuur om de veerkracht van onze inwoners te behouden of te vergroten. Met een brede kijk op gezondheid en welzijn dragen we bij aan het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

We blijven vanzelfsprekend (tijdelijke) ondersteuning bieden aan inwoners die dit nodig hebben.

Veerkracht vergroten en 'versterken van het normale leven'

We willen samen met iedereen die in Sliedrecht woont, werkt en recreëert de maatschappelijke beweging maken dat we faciliteren en stimuleren dat er in Sliedrecht verschillen mogen zijn en dat we 'het normale leven' weer ruimte geven en niet problematiseren. We zetten in op het versterken van zowel de veerkracht van onze inwoners, als het versterken van het 'normale leven'. Zo willen wij werken aan inclusieve en veilige buurten.

Dit betekent dat:

- We elkaar voldoende ruimte bieden om onszelf te zijn en onszelf te ontwikkelen;
- We vanuit positieve gezondheid inzetten op het versterken van de veerkracht van onze inwoners;
- Inclusiviteit voorop staat. Verschillen worden niet uitvergroot of gemedicaliseerd, maar juist gewaardeerd;
- We een context creëren waarin het gewoon is dat mensen zichzelf en anderen helpen;

- Gewone problemen, gewoon worden opgelost. Voorop staat recht op een oplossing, niet het recht op ondersteuning;
- Er een passend vangnet is voor mensen die echt (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben.

We willen dat het 'normaal' blijft, dan wel wordt:

- Dat kinderen zich in hun eigen tempo ontwikkelen en dat dat oké is;
- Incidenten en mindere perioden in het leven (met meer zorgen en problemen) niet onnodig geproblematiseerd/gemedicaliseerd worden;
- We elkaar als samenleving accepteren dat we geen recht op ondersteuning hebben, maar ook onze eigen verantwoordelijkheid hebben om voor onszelf en voor elkaar te zorgen. En dat het normaal is om in informele netwerken steun te zoeken én te bieden als het bij jezelf of een ander even niet zo lekker loopt;
- Dat werkgevers inclusiviteit (nog meer) omarmen en zien dat alle werknemers (ook die met een afstand tot de arbeidsmarkt) van toegevoegde waarde kunnen zijn.

Uitdagingen

De maatschappelijke beweging van normaliseren en een andere kijk op problematieken is urgent om het systeem betaalbaar te houden en te kunnen blijven investeren in veilige en inclusieve wijken. We hebben de komende periode namelijk met een aantal uitdagingen die op ons afkomen en die impact op de samenleving zullen hebben:

1. De kosten binnen het sociaal domein lopen steeds verder op. Het aandeel ouderen in Sliedrecht zal de komende jaren steeds meer toenemen, evenals het aandeel 75+ers in deze doelgroep. De ondersteuningsbehoefte zal hierdoor verder toenemen. Ook de kosten binnen de jeugdzorg blijven een belangrijk aandachtspunt. Ondanks dat kinderen in Nederland tot de gelukkigste ter wereld horen, blijven de kosten binnen het jeugd domein stijgen. Dit in de context waarin de beroepsbevolking krimpt, zorgt ervoor dat er uitdagingen ontstaan ten aanzien van het blijven bieden van zorg en ondersteuning zoals we dat gewend zijn om nu te doen.
2. We vinden het belangrijk dat mensen zo zelfstandig mogelijk kunnen (samen)leven. Soms is daar ondersteuning bij nodig. Omdat we steeds vaker kwetsbare inwoners een plekje in de wijk bieden, wonen er soms verhoudingsgewijs veel mensen met ondersteuningsvragen dicht op elkaar. Daarnaast is de problematiek van de doelgroepen in zorginstellingen zwaarder en complexer geworden. Dit heeft impact op de leefbaarheid als gevolg van diverse vormen van overlast.
3. We leven in een economisch onzekere tijd als gevolg van onder andere de coronapandemie en wereldwijde onrust naar aanleiding van het conflict in Oekraïne. Dit maakt de Sliedrechtse inwoners kwetsbaar voor financiële problemen als gevolg van baanverlies, de hoge inflatie en/of de hoge energieprijzen met schulden en/of armoede tot gevolg. Zeker omdat de sociaaleconomische status in Sliedrecht – net als in de rest van Drechtsteden – kwetsbaarder is dan gemiddeld in Nederland. *

* <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2022/14/statusscore-per-wijk-en-buurt-o-b-v-welvaart-opleidingsniveau-en-arbeid>

De context van onze huidige krappe arbeidsmarkt, waarin de beroepsbevolking verder blijft krimpen, biedt wel kansen voor mobiliteit tussen sectoren en extra kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

4. De afgelopen twee jaar zijn we geconfronteerd met een wereldwijde uitbraak van een infectieziekte met ongekende impact.
5. De opvang van vluchtelingen blijft de komende periode nog een belangrijk aandachtspunt. Het aantal vluchtelingen blijft harder stijgen dan het aantal beschikbare opvangplaatsen. Dit vraagt om gemeentelijke regie op dit vraagstuk en een lange termijnstrategie ten aanzien van (semipermanente) opvang van vluchtelingen, maar ook voor andere (kwetsbare) inwoners. Als gevolg van het huidige woningtekort komt de huisvesting van diverse doelgroepen in de knel.

6. Als gemeente wordt onze toezichhoudende en handhavende rol steeds belangrijker om onze ambities ten aanzien van veiligheid te kunnen realiseren. Mede door de invoering van de omgevingswet. Streven van de omgevingswet is dat er minder vergunningsverlening nodig is en dat inwoners meer vrijheid hebben. Echter, als inwoners er onderling niet uitkomen en/of als dit leidt tot overlastsituaties, zal de gemeente een grotere rol krijgen in haar toezichhoudende en handhavende rol.
7. Daarnaast zal de aanpak van ondermijning een groter beroep op toezichhouders en handhavers gaan doen, zowel kwantitatief (het aantal uren inzet) als kwalitatief (competenties en kennisniveau). Er is een verschuiving zichtbaar van de oorspronkelijk reguliere taken van de gemeentelijk handhavers naar complexere thematiek zoals bijvoorbeeld de aanpak van ondermijning. Dit vraagt om aanpassing en groei. Om ondermijning succesvol te bestrijden, zijn toezicht en handhaving, zowel preventief als repressief, onmisbare schakels in de ketenaanpak.

VEILIG & INCLUSIEF SLIEDRECHT SPEERPUNTEN COLLEGEWERKPROGRAMMA 2022-2026

Het college wil blijven werken aan inclusieve en veilige buurten met veerkrachtige inwoners, die voor zichzelf en voor elkaar zorgen. Op deze manier willen we onze uitdagingen aanpakken en zorgen voor een blijvend krachtige sociale structuur, zodat we de inwoners die het écht nodig hebben, (tijdelijk) passende ondersteuning kunnen blijven bieden.

Daarom zetten we de komende periode in op de volgende speerpunten:

- A. We maken werk van een veerkrachtige samenleving**
- B. We verstevigen het 'normale leven' door verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs**
- C. We gaan de bestaanszekerheid en ontwikkelkansen van onze inwoners verstevigen**
- D. We maken werk van veilige en veerkrachtige wijken en buurten**

A. We maken werk van een veerkrachtige samenleving

A1. We faciliteren en stimuleren het vergroten van veerkracht en versterken van 'normale leven'

Om de gewenste maatschappelijke beweging van het 'versterken van het normale leven' te realiseren en de veerkracht van onze inwoners te vergroten is het belangrijk dat de gemeente dezelfde boodschap uit te blijven dragen en dat zij professionals faciliteren zodat zij in staat zijn om de juiste weging te maken en het goede gesprek met inwoners en partners te kunnen voeren.

De volgende uitgangspunten zijn hierbij leidend:

- We nemen ondersteuningsvragen serieus, maar problematiseren deze niet; We kijken naar wat wel kan (positieve gezondheid). We sluiten aan bij de draagkracht en nemen de verantwoordelijkheid en regie die inwoners zelf hebben niet over.
- We buigen de individuele benadering om naar zowel een systeem- als contextgerichte benadering gericht op inclusiviteit en ruimte voor verschillen. De specifieke vraag van een inwoner in zijn/haar specifieke context is leidend.
- We dragen zorg voor onszelf en voor elkaar. Daar waar de draaglast onevenredig belast wordt, versterken we de draagkracht of ontlasten we het individu/het gezin. Dit betekent dat er sprake kan zijn van differentiatie in te ontvangen ondersteuning. De gemeente heeft een zorgplicht, maar inwoners hebben geen recht op (allemaal dezelfde) zorg.

- Integraal ondersteuningsaanbod is het uitgangspunt, doelgroepenbeleid is altijd tijdelijk.
- Maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven worden in de context van Sliedrecht gezien (hoe groot is het probleem daadwerkelijk voor Sliedrecht of is impact op Sliedrechtse inwoners).
- Nieuwe aanpakken worden zoveel mogelijk ingebed in, dan wel aanvullend georganiseerd op, de lokale structuur.

‘Normaliseren’ (niet problematiseren van het gewone leven), context- en systeemgerichte (preventieve) aanpak met ruimte voor variatie en verschillen en inclusiviteit zijn hierbij uitgangspunten. Samen doen wat nodig is – en goed is goed genoeg. Dit betekent dat we ook de beweging willen maken dat er niet per definitie wordt gekeken naar problematieken vanuit een zorgbril, maar vanuit de brede context in onze samenleving. (Extra) zorg/ondersteuning is niet per definitie de oplossing voor een probleem. Dit geldt vanzelfsprekend voor de lichtere vormen van ondersteuningsvragen, waarbij ook gekeken wordt naar de inzet van reguliere activiteiten en/of aanbod. Inwoners die zwaardere vormen van ondersteuningsaanbod nodig hebben, krijgen een passend aanbod.

Daarom zullen we ook met onze maatschappelijke partners het gesprek voeren over hoe we met elkaar kunnen bijdragen aan een inclusieve ontwikkelomgeving. Bijvoorbeeld: Hoe kunnen we met zijn alleen bijdragen aan een positief opvoed- en opgroeiklimaat waarin kinderen en jongeren centraal staan en er wordt aangesloten bij hun ontwikkelbehoeften? En hoe kunnen we de kracht van verenigingen en geloofsgemeenschappen als pedagogische en sociale omgevingen (met hun ruimte voor ontmoetingen en informele sociale netwerken) vasthouden en inzetten om het ‘gewone leven’ te versterken?

A2. Een passend vangnet borgen voor inwoners die dit nodig hebben

We zorgen voor een passend vangnet voor inwoners die dit écht nodig hebben, bij voorkeur met voorliggende voorzieningen. Als het noodzakelijk is met specialistische voorzieningen. Hierbij is de huisartsenzorg een belangrijk aandachtspunt. Deze staat onder druk en daar hebben we oog voor. We willen dat in de toekomst huisartsenzorg voor alle inwoners beschikbaar blijft en de huisartsen met de uitvoering van hun rol als de poortwachterfunctie aansluiten bij onze beleidsdoelstellingen.

B. We verstevigen het ‘normale leven’ door verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs

B1. We stimuleren een gezonde leefstijl met voldoende beweging voor alle doelgroepen

We willen onze preventieve basis verder verstevigen door alle inwoners te inspireren en stimuleren tot een gezonde leefstijl en mogelijkheden om voldoende bewegen te faciliteren. Hiermee dragen we bij aan een vitale samenleving, die veerkrachtiger is. Veerkracht kan helpen om beter/makkelijker om te gaan met incidenten of moeilijkere periodes in het leven. Daarnaast kan sport en bewegen een belangrijk middel zijn om mensen te laten participeren in de samenleving. Dit bevordert niet alleen de gezondheid, maar kan ook voor extra informele netwerken om inwoners heen zorgen.

Door deze preventieve aanpak, kunnen we een bijdrage leveren aan het welzijn en de eigen kracht van onze inwoners. En willen we ook een groter beroep op ondersteuning voorkomen. Daarom streven we naar een gezonde basis voor alle inwoners, waarbij we extra aandacht hebben voor de inactieve inwoners met een (dreigende) gezondheidsachterstand. Dit betekent dat we kijken welke drempels worden ervaren om deel te nemen en wordt er met de inwoners gekeken hoe deze weg genomen kunnen worden.

Onze aanpak richt zich op het faciliteren van bewegen door hier rekening mee te houden in de (door)ontwikkelingen van buitenruimte en voorzieningen. Het uitvoeren van ons gezondheidsbeleid en hierbij in te zetten op integrale ketensamenwerking gericht

ZEG 'T ONS!

op gezonder eten, bewegen, preventie om alcohol- en drugsgebruik zoveel als mogelijk te voorkomen. Versterken van de mentale gezondheid en voorkomen van eenzaamheid. Daarnaast blijven we investeren in rookvrije omgevingen voor onze kinderen. Daarom zullen we deze collegeperiode alle openbare speelplekken rookvrij maken.

B2. We stimuleren ontmoeting en interactie tussen mensen om sociale netwerken te verstevigen

We vinden het belangrijk dat inwoners voor zichzelf en voor elkaar zorgen en dat ze mee kunnen doen in de samenleving. Bij de ruimtelijke (her)ontwikkeling investeren we daarom in toegankelijke en aantrekkelijke ontmoetingsplekken. Tevens blijven we inzetten op het verstevigen van informele netwerken. Onder andere door middel van het faciliteren van vraaggerichte activiteiten en bewonersinitiatieven.

Ten slotte investeren we in samenwerkingsverbanden. Enerzijds de reeds aanwezige voorzieningen, activiteiten en initiatieven te verbinden en de bekendheid te vergroten. En anderzijds om nieuwe initiatieven te faciliteren. Hier ligt een raakvlak met de ambities zoals verwoord in de opgave werken aan een ondernemend en betrokken Sliedrecht.

C. We gaan de bestaanszekerheid en ontwikkelkansen van onze inwoners versterken

Om een zinvolle bijdrage te kunnen leveren aan de samenleving en om te werken aan ontwikkeling is bestaanszekerheid essentieel. Bestaanszekerheid is niet alleen de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen. Ook zekerheid om betaalbaar te wonen, toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven zijn noodzakelijke voorwaarden om de rust en ruimte te vinden die nodig is om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Juist in deze economisch onzekere tijd als gevolg van macro-economische ontwikkelingen is het belangrijk om oog te hebben voor financieel kwetsbare inwoners en het versterken van het toekomstperspectief.

C1. Armoede is overdraagbaar en daarom investeren we in onze kinderen

Voor kinderen is de impact van opgroeien in armoede extra groot. Zij hebben geen invloed op de situatie maar dragen de gevolgen van armoede wel de rest van hun leven mee. Armoede belemmert hen in hun kansen en ontwikkeling en heeft invloed op de fysiek en mentale gezondheid. Daarom investeren we in onze kinderen om hen maximale kansen te bieden. Daarom dragen wij bij aan goed en inclusief onderwijs. Daarnaast investeren we in een veilige en gezonde leefomgeving met 'logische ontmoetingsplekken'. Hierdoor ontstaat een stevig pedagogisch klimaat waarin kinderen en jongeren op kunnen groeien, elkaar kunnen ontmoeten en hun talenten kunnen ontwikkelen. Om inclusiviteit te bevorderen willen we de preventieve aanpak van het jongerenwerk nadrukkelijker verbinden met (sport)verenigingen en de (rookvrije) speelvoorzieningen in de wijk. Kinderen kunnen op spelende en sportende wijze van elkaar kunnen leren 'in het normale leven' in de buurt, wijk of op een (sport)vereniging. Hierdoor doen ze vaardigheden op, waar ze ook de rest van hun leven plezier van kunnen hebben.

C2. We bieden ondersteuning aan financieel kwetsbare inwoners

We bieden een passend vangnet voor financieel kwetsbare inwoners voor wie het ontbreekt aan eigen financiële middelen en mogelijkheden binnen de sociale omgeving. Dit draagt bij aan het versterken van de bestaanszekerheid door te ondersteunen in (1) basisvoorzieningen, (2) gezondheidszorg en (3) participatiemogelijkheden.

De impact van dit passend vangnet willen we vergroten door de onderlinge samenwerking van de uitvoeringsorganisaties te versterken. Het niet-gebruik terug te dringen door te werken vanuit het principe één toegang. Daarnaast blijven we inzetten op vroegsignalering, laaggeletterdheid en het succesvol laten uitstromen van kinderen op het hoogst haalbare niveau.

C3. We zetten in op de participatie van onze inwoners

Het uitgangspunt is dat de weg naar werk de beste weg is. Het versterken van het inkomensperspectief en het vergroten van financiële zelfredzaamheid zijn de middelen om te voorkomen dat moet worden teruggevallen op voorzieningen van het minimabeleid. Nog belangrijker: het heeft een positieve bijdrage op de fysieke, mentale en financiële gezondheid van inwoners. Want inwoners met een structureel laag inkomen hebben een verhoogde kans op het vormen van schulden en betalingsachterstanden. Hierdoor ervaren zij meer stress, zijn ze vaker eenzaam doordat het ontbreekt aan middelen om deel te nemen aan het sociale verkeer. Leven zij ongezonder omdat een gezonde leefstijl relatief duur is en zorg vermeden wordt.

We zetten daarom in het op het verhogen van de participatie van onze inwoners richting de arbeidsmarkt (of maximaal haalbare). Belangrijk aandachtspunt hierbij is ook de participatie van migranten en vluchtelingen – we willen dat zij naar vermogen meedoen en een bijdrage leveren aan de Sliedrechtse samenleving. Daarom zullen we naar creatieve manieren zoeken om naast huisvesting ook gelijk naar kansen te kijken om stadhouders richting werk te begeleiden. Hiervoor zoeken we samenwerking met lokale ondernemers. Dit zal in de toekomst alleen maar belangrijker worden. Naar verwachting zal het aantal statushouders in Nederland toenemen en daarmee ook de huisvestings-taakstelling voor Sliedrecht.

Om onze inwoners maximale kansen te bieden is het belangrijk dat we meer inzetten op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van bedrijven voor Sliedrecht. Door een appèl te doen op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en hen actief te benaderen en verleiden om stage-, leer- en participatieplaatsen aan te bieden. Hierbij spelen de bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordigers die het bedrijfsleven spreken een belangrijke rol. Het regionale project “Werk in Zicht” start met een pilot in Sliedrecht met de warmtetransitie in de omgeving van het Winklerplein en is een mooi voorbeeld van hoe je maatschappelijke waarde van bedrijven in kunt zetten om sociale doelstellingen te behalen. De warmtetransitie wordt zoveel mogelijk benut als katalysator voor welvaart en welzijn in de wijk. Het biedt mogelijkheden om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in hun eigen wijk naar een baan met baangarantie toe te leiden.

D. We maken werk van veilige en veerkrachtige wijken en buurten

D1. We gaan wijk-/buurtagenda's opstellen met inwoners, maatschappelijke partners en andere partijen

We willen dat iedereen prettig en veilig kan samenleven. In sommige wijken is dat iets makkelijker dan in andere wijken, omdat de ene wijk meer uitdagingen kent op het gebied van veiligheid en leefbaarheid, dan andere wijken. Dit heeft te maken met het type woningen, bevolkingsamenstelling en type voorzieningen die in een wijk aanwezig zijn. Daarnaast wegen we zorgvuldig af of het toevoegen van nieuwe voorzieningen voor kwetsbare inwoners past binnen de context van de wijk/buurt en de draagkracht toereikend is.

Daarom gaan we inzetten op wijk-/buurtagenda's die samen in co-creatie met inwoners, maatschappelijke partners en andere relevante partijen worden opgesteld. In een wijk-/buurtagenda staan een set van concrete, haalbare afspraken en plannen om de buurt te verbeteren. Deze afspraken zijn gebaseerd op relevante, up-to-date kennis en informatie.

Voor het opstellen van de wijk-/buurtagenda is het belangrijk om naar onderstaande factoren te kijken:

- Verbinden van perspectieven: combinatie van cijfers (over de wijk/buurt) en verhalen (uit de wijk/buurt)
- Betrokken partijen zijn:
  - Vertegenwoordigers van het ‘binnen perspectief’ -> bewoners en ondernemers, over wiens wijk/buurt beleid wordt gemaakt en in wiens woon- en/of werkomgeving

maatregelen zullen plaatsvinden. Dit kunnen ook bewonersinitiatieven zijn, die al bezig zijn met eigen initiatieven om opgaven aan te pakken.

Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat er geworven wordt zodat recht wordt gedaan aan de diversiteit in de wijk/buurt.

- Vertegenwoordigers van het 'buiten perspectief' – de gemeenten en andere maatschappelijke partners (zoals bijvoorbeeld de woningbouwvereniging en maatschappelijke organisaties die in de wijk actief zijn).
- Verbinden wijkprofessionals zodat zij aan te sluiten bij wat er speelt in de wijk/buurt en in kunnen spelen op behoeften van de bewoners.
- Bepaal op welk onderwerp er veel urgentie gevoeld wordt door bewoners, maatschappelijke partners, gemeente en wijkprofessionals en sluit daarbij aan.
- De inbreng van alle betrokken wordt gelijkwaardig gewogen en er wordt in consensus besloten welke acties/afspraken er in de wijk-/buurtagenda opgenomen worden.
- Verbind de ideeënvorming met (integraal) gemeentelijk beleid.
- Wees transparant en doe aan verwachtingsmanagement over wat wel en niet kan.
- Zorg voor een budget zodat ideeën gefaciliteerd/uitgevoerd kunnen worden.

D2. We blijven investeren in veilige wijken en buurten

Fijn wonen is een groot goed. We blijven ons daarom deze bestuursperiode – samen met onze partners onverminderd inzetten een veilig en prettig leef- en woonklimaat voor onze inwoners. Hierbij zetten we niet alleen in op het voorkomen en bestrijden van diverse soorten overlast .

De onderlinge verdraagzaamheid kan in wijken met veel kwetsbare inwoners onder druk komen te staan. Dit kan tot onbegrip, burenruzies of overlast leiden. Daarom is sociale stabiliteit een belangrijk aandachtspunt. We willen (maatschappelijk) ongenoegen en polarisatie voorkomen.

We maken ons ook hard om ondermijning te bestrijden. We plegen maximale inzet om te voorkomen dat criminelen voor hun illegale praktijken legale bedrijven en diensten benutten. Ook de watergebonden locaties hebben hierbij onze aandacht.

We zien een zorgelijke trend in drugsgebruik onder jongeren. De leeftijd waarop jongeren in aanraking komen met (soft)drugs wordt steeds jonger. We starten met een aanpak tegen straathandel, hierbij onderzoeken we of cameratoezicht een rol kan spelen in het voorkomen hiervan. Tegelijkertijd blijven we investeren in preventie.

Bovengenoemde thema's zullen ook terug te zien zijn in het nog op te stellen herijkt Integraal Veiligheidsplan. De focuspunten die in dit plan verder uitgewerkt zullen worden zijn:

- Leefbaarheid: buurtbemiddeling voortzetten, nauwe samenwerking met de zorginstanties voortzetten, bestaande structuren versterken en verloedering van wijken tegengaan;
- Sociale stabiliteit: vergroten zelfredzaamheid en weerbaarheid inwoners, tegengaan maatschappelijk ongenoegen en polarisatie;
- Jeugd: integrale aanpak jeugdoverlast verder uitbouwen en inzet op voorkomen en tegengaan gebruik verdovende middelen;
- Ondermijning: interne en externe bewustwording, integrale controles, regionale samenwerking op gekozen thema's verder vormgeven.

ZEG 'T ONS!

4. Werken aan ruimtelijke vernieuwing

De keuze in Koers 2030 voor groei en ontwikkeling komt letterlijk gezien het meest tot uiting bij de kernopgave ruimtelijke vernieuwing. De basis is het toevoegen van 2.500 woningen tot 2040. Thema's als de vergrijzing, de sociale voorraad en een tekort aan passende woningen spelen daarin een belangrijke rol. De gedachte is dat de woningbouw een katalysator is voor andere ontwikkelingen op het gebied van onder meer ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming/energietransitie en bereikbaarheid.

De afgelopen periode zijn met het vaststellen van de Omgevingsvisie, het Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing, de RES, RAS en Transitievisie Warmte al diverse stappen gezet. De beleidsmatige basis ligt er en nu is het zaak projecten voor te bereiden en te realiseren (deels ook in de volgende bestuursperiode).

Doorbouwen met enkele nieuwe accenten

Wat betreft de kernopgave ruimtelijke vernieuwing gaan we door op de ingeslagen weg. Het is echter ook nodig een aantal aanvullende accenten te leggen. Dit doen we onder meer door extra aandacht te geven aan de kwaliteit en het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Ook stimuleren van duurzame mobiliteit, en dan met name het gebruik van de fiets is een speerpunt. Onder andere door de fietsinfrastructuur te versterken. Tot slot zien we dat regionale samenwerking en de daarmee samenhangende lobby/fondsenwerving cruciaal is om onze ambities te realiseren.

Anticiperen op de grote verbouwing

Veel omvangrijke projecten uit het Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing worden naar verwachting in de periode 2026-2030 uitgevoerd. Denk aan herstructurering in Sliedrecht Oost, ontwikkeling Sliedrecht Noord en de nieuwe Noord-Zuid verbinding. Projecten die belangrijk zijn voor Sliedrecht, maar ook overlast geven tijdens de werkzaamheden. Een belangrijk doel is daarom in deze bestuursperiode hier op te anticiperen en keuzes te maken om die overlast zo gering mogelijk te maken. We kunnen en willen niet alles tegelijk doen. Dit vraagt een integrale denkwijze vanuit de verschillende projecten én het grotere geheel van Koers 2030. En van daaruit slimme keuzes te maken in prioritering en fasering van projecten en initiatieven zodat ze elkaar versterken en/of niet in de weg zitten.

Vanuit dit breder perspectief is het zaak sommige projecten nu voortvarend door te zetten (zoals de aanleg van het warmtenet) zodat dat in 2026 gereed is. En in andere gevallen projecten juist slim te koppelen zodat de weg bijvoorbeeld niet twee keer achter elkaar opgebroken moet worden. Maar ook nadenken over de gevolgen van alle werkzaamheden op bijvoorbeeld de infrastructuur is onderdeel hiervan. Behalve het faseren van projecten is ook het beleidsmatig anticiperen van belang. We kunnen in deze periode onder meer al nadenken over parkeernormen en andere stedenbouwkundige uitgangspunten. Dat helpt straks bij de verdere planvorming van de projecten. En uiteraard geldt dat ook voor het tijdig betrekken van belanghebbenden. Om relevante input op te halen en breed draagvlak te creëren.

RUIMTELIJKE VERNIEUWING SPEERPUNTEN COLLEGWERKPROGRAMMA 2022-2026

De komende bestuursperiode zetten we in op de volgende speerpunten:

- A. In 2026 zijn op basis van het Programmaplan en de Omgevingsvisie de noodzakelijke voorbereidingen getroffen en de eerste projecten gerealiseerd voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave.
- B. In 2026 is kwaliteit toegevoegd aan de openbare ruimte én is geborgd dat we dat ook zo houden.
- C. In 2026 is, door investeringen in besparen, opwek en warmtevraag, de CO2 uitstoot en het gebruik van fossiele energie (fors) verminderd.
- D. In 2026 is de mobiliteit in Sliedrecht verduurzaamd, waarbij de fiets(infrastructuur) prioriteit heeft.
- E. In 2026 is er vanuit de provincie groen licht om Sliedrecht Noord te ontwikkelen en hebben we voldoende fondsen geworven voor de uitvoering van het Programmaplan, de energietransitie en de bereikbaarheidsopgave in de periode 2026-2030.

A. In 2026 zijn op basis van het Programmaplan en de Omgevingsvisie de noodzakelijke voorbereidingen getroffen en de eerste projecten gerealiseerd voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave

Met het Programmaplan en de Omgevingsvisie zijn de lijnen en uitgangspunten voor de kernopgave ruimtelijke vernieuwing uitgezet. Vanuit het Programmaplan staan de doelen van binnenstedelijke herstructurering in Sliedrecht Oost, de realisatie van Sliedrecht Noord en de realisatie van een nieuwe verbinding met Sliedrecht Noord over de A15/Spoor centraal. Deze doelen zijn georiënteerd op 2030. Dit betekent dat we nu al goed moeten nadenken over wat we over 8 jaar bouwen. Bijvoorbeeld als het gaat om het type woningen.

Aan de andere kant is er een korte termijn behoefte als het gaat om woningbouw. Er wordt de komende jaren ook volop gebouwd (denk aan Baanhoek West, ASZ Locatie en het BW Plein). Die projecten lopen al een tijd en zijn qua programmering daarom niet per definitie gericht op de huidige opgaven als het gaat om specifieke doelgroepen zoals statushouders, ouderen en starters. Dit vraagt aandacht als het gaat om een juiste balans in het totale woningbouwprogramma.

De komende bestuursperiode is het zaak die doelen en de daarbij horende uitgangspunten rondom kwaliteit, bereikbaarheid en duurzaamheid vanuit een integrale werkwijze verder te brengen. Voor de lange, maar juist ook voor de korte termijn. Ook is het nodig de samenhang tussen deze doelen én met de andere kernopgaven scherp te houden. De fysieke en sociale infrastructuur zijn namelijk nauw met elkaar verbonden en beïnvloeden elkaar. De komende jaren zet Sliedrecht vol in op ruimtelijke vernieuwing. Dit is dus ook het moment om die ontwikkelingen te benutten ten behoeve van de sociale infrastructuur. Het gaat dan onder andere om het woningbouwprogramma, de kwaliteit van de buitenruimte en ontmoetingsplekken. Maar ook dat je bij ruimtelijke projecten, bijvoorbeeld herstructurering of aanleg warmtenet, veel in contact komt met inwoners. Vaak letterlijk achter de voordeur. Dit is daarom ook vanuit signaleren en preventie een kans om de goede verbinding te leggen tussen het fysieke en het sociale.

A1. We ontwikkelen een integrale ontwikkelstrategie om tot een gebalanceerd woningbouwprogramma te komen voor de bouw van 2.500 woningen tot 2040

Het is belangrijk dat het woningbouwprogramma goed in elkaar steekt om Sliedrecht een sociaaleconomische impuls te geven. Zodat we de juiste woningen op de juiste

plaats bouwen en een gezonde sociale balans creëren in de wijken. Zodat mensen direct (nieuwbouw) of indirect (doorstroming) hun gedroomde huis in Sliedrecht vinden.

Het Programmaplan, met onder meer de plannen voor Sliedrecht Noord en Oost (verderop hierover meer), vormt natuurlijk de basis. Dat geldt echter ook voor maatschappelijk draagvlak en het opzetten van de beoogde Maatschappelijke Adviesgroep (MAG) om afstemming te organiseren met belanghebbenden.

A2. Woningbouw realisatie op korte termijn

Als het om woningbouw gaat kunnen we met de huidige woningcrisis niet volstaan met alleen een lange termijnstrategie. Hoewel die zeer belangrijk is hebben we ook op korte termijn een opgave om aan de actuele behoefte te voldoen. Uit onderzoeken komt naar voren dat veel mensen geen geschikte woonruimte kunnen vinden in Sliedrecht. De druk op de reeds krappe woningmarkt neemt hierdoor verder toe. Een kansrijke lijn zijn flexibele woonvormen voor de spoedzoekers. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar de mogelijkheden om kantoorgebouwen te transformeren. Hiervoor werken we met onder meer marktpartijen en Tablis Wonen een plan uit voor dergelijke woonvormen (uiteraard onderzoeken we meerdere opties) en benutten we de kansen die de taskforce van het Rijk biedt. Dit zien we uiteraard in samenhang met de langjarige ontwikkelstrategie omdat het een integrale afweging vraagt.

A3. Sliedrecht Oost: vernieuwing via meerjarig schuifplan

Het vernieuwen en herstructureren in de kern van Sliedrecht leidt tot een integraal, meerjarig schuifplan. Een schuifplan betekent dat je eerst woningen bouwt buiten Oost, als voorloper op de eerste sloop/nieuwbouw binnen Oost. Hierbij is het zaak samenhangend te kijken naar de diverse typen woningen, voorzieningen, openbare ruimte en infrastructuur in combinatie met de integrale financiële haalbaarheid. Ook is aandacht nodig voor verwerving van subsidies (binnenstedelijke herstructurering) en werving externe beleggers (bijv. midden-huur en commerciële voorzieningen). De plannen en (stedenbouwkundige) uitgangspunten worden vastgelegd in een startnotitie Sliedrecht Oost. Van daaruit kan gewerkt worden aan (intentie) afspraken met ontwikkelaars.

Aanvullend is de samenwerking met Tablis Wonen essentieel in deze opgave. Met hen willen we dan ook heldere afspraken maken met oog voor elkaars wensen en belangen.

A4. Sliedrecht Noord: publiek-private samenwerking

Het doel is een kwalitatief hoogwaardige toevoeging aan de polder te realiseren, niet alleen voor woningbouw, maar ook voor energieopwekking, recreatie, sport, leefbaarheid, etc. Dit is echter alleen mogelijk als private partijen in Sliedrecht Noord willen investeren. Bovendien moeten plannen financieel haalbaar zijn en is de (verkeers)verbinding met de kern Sliedrecht noodzakelijk, evenals de medewerking van de eigenaren en ontwikkelaars in het gebied en de provincie. Het is dus zaak de komende periode, vanuit heldere (stedenbouwkundige) randvoorwaarden, de opties voor publiek-private samenwerking uit te werken. Dit doen we aan de hand van een ambitiedocument voor Sliedrecht Noord. In dit document leggen we onder meer vast wat we willen bereiken en hoe we dat gaan doen. Met de nadruk op voorspelbare, consistente processen, procedures en plannen met betrouwbare uitkomsten.

A5. We zetten ons beleidsinstrumentarium pro-actief in ten behoeve van de ruimtelijke vernieuwingsopgave

Om een eerlijke verdeling van kosten en opbrengsten te garanderen, vernieuwen we het grondbeleid en de methodiek waarop we de kosten kunnen verhalen op de ontwikkelende partijen. Voor de binnenstedelijke herstructurering maken we een verdichtingsvisie. Ook het mobiliteitsbeleid actualiseren we op parkeernormen en gedeeld bezit van vervoersmiddelen, zie ook onder D3.

A6. We implementeren de Omgevingswet

De implementatie van de Omgevingswet is meermaals uitgesteld, we verwachten dat het deze bestuursperiode toch zover komt. Dit betekent dat wij als gemeente tijdig klaar moeten zijn voor de implementatie. Een traject waar we al volop mee bezig zijn. Het gaat dan om het Omgevingsplan, het vergunningentraject, digitale opgave, interne werkprocessen en opleiding van medewerkers. Dit doen we gelukkig niet alleen. We doen dat met de regio en de ketenpartners. De implementatie helpt ons bij de ruimtelijke opgaven doordat we de nieuwe instrumenten en mogelijkheden die de wet biedt kunnen inzetten.

B. In 2026 is kwaliteit toegevoegd aan de openbare ruimte én is geborgd dat we dat ook zo houden

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte is een randvoorwaarde voor een prettige en gezonde leefomgeving. Een leefomgeving waar onze inwoners zich graag in begeven. Om ergens naar toe te gaan, om elkaar te ontmoeten, om te bewegen en om te recreëren. De kwaliteit en inrichting van de openbare ruimte is het visitekaartje van Sliedrecht. Bovendien hebben we een opgave als het gaat om te zorgen voor een klimaatbestendige openbare ruimte. Extreme regenval, droogte, hittestress: het zijn onderwerpen waar we ook in Sliedrecht mee te kampen hebben.

Kwaliteit toevoegen is de eerste stap. Maar we moeten deze kwaliteit ook zo houden. Nadenken over pro-actief beheer en onderhoud is daarmee net zo belangrijk. Een belangrijk onderdeel daarin is ook het strategisch nadenken over onderhoudswerkzaamheden als het gaat om planning en prioritering. Met name als het gaat om de koppeling met de projecten uit het Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing. Deze koppeling is bijvoorbeeld wenselijk om te voorkomen dat projecten vertraging oplopen omdat de boven- en ondergrondse infrastructuur er niet klaar voor is.

B1. Er worden minimaal twee groene, parkachtige verbindingen toegevoegd tussen de polder en Merwede

We zetten in op verbindingen voor mens én natuur. Het herstel van de ecologische en groene verbinding tussen Merwede en veenweidegebied voor diverse soortgroepen. Maar die dus ook dienen als groene-recreatieve verbindingen, met diverse mogelijkheden voor klimaatadaptatie. Dit levert kansen op voor doorkijkjes naar de Merwede. Bijvoorbeeld daar waar woningen onder hoogspanningsmasten stonden. Deze verbindingen zijn onderdeel van de binnenstedelijke vernieuwing en lopen qua ontwikkeling daarmee op.

De verbindingen waar we nu op inzetten zijn:

- Lijn N482 – Burgemeester Feitsmapark/Thorbeckelaan doorlopend in de PC Hoofllaan.
- Lijn Tolsteeg – Beijerinckstraat – Tolsteeg.

B2. Realisatie van Sliedrecht Buiten waar we naast de verplaatsing van VV Sliedrecht ook inzetten op openbaar sporten en recreëren en een baggerjungle

Een van de projecten die bijdraagt aan de ambities voor de ruimtelijke vernieuwing is Sliedrecht Buiten & Stationspark III. De realisatie van het sportcomplex is de eerste fase van de ambitie om de groei van Sliedrecht te verwezenlijken door de 'sprong over het spoor'. Bij de ontwikkeling van Sliedrecht Buiten is aandacht voor de inpassing van duurzame maatregelen, groen, water en recreatiemogelijkheden. Op de locatie van het huidige VV Sliedrecht wordt het bedrijventerrein Stationspark III ontwikkeld. Stationspark III is als locatie voor kleinschalige lokale en regionale bedrijvigheid cruciaal om te voorzien in de lokale groei-behoefte. Naast sport en bedrijvigheid realiseren we hier het initiatief van de kindergemeenteraad om een natuurspeeltuin te realiseren: de baggerjungle.

ZEG 'T ONS!

B3. We zetten in op een meer groen-blauwe, klimaatadaptieve inrichting van de buitenruimte

In Sliedrecht gaan we aan de slag om de leefomgeving klimaatadaptief te maken. Hierbij gaan we inzetten op een meer groen-blauwe inrichting van de buitenruimte. We haken hierbij aan bij landelijke en regionale ontwikkelingen, waarbij de Regionale Adaptatie Strategie richtinggevend is. Daarnaast borgen we beleidsmatig normen en streefdoelen die passend zijn bij de minimale eisen uit het convenant klimaatbestendig bouwen voor nieuwbouw.

Ook bij onderhoud en (her)inrichten van de openbare ruimte geven we zelf het goede voorbeeld via de uitvoering van het vigerende beleid, waaronder de omgevingsvisie, het groenbeleidsplan en het gemeentelijk rioleringsplan. Hierbij kan gedacht worden aan projecten en maatregelen zoals het aanbrengen van infiltrerende voorzieningen, het vergroten van waterberging, de toevoeging van grote bomen en meer ruimte voor water en groen. We stimuleren tevens de ketenpartners, ondernemers en inwoners tot een klimaatadaptieve inrichting van hun percelen en gebouwen.

B4. We maken het openbaar gebied in Sliedrecht schoon en aantrekkelijk, en houden dat ook zo

Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt rekening gehouden met toekomstig beheer en onderhoud, klimaatadaptatie, duurzaamheid, gezondheid/beweging en ontmoeting. We willen dit borgen door het bepalen van normen en streefdoelen.

Daarnaast krijgt het beheer en onderhoud een impuls door op een aantal locaties het kwaliteitsniveau te verhogen. We stellen hiervoor een aanpak op. Daarbij kijken we in ieder geval naar de entree's van Sliedrecht en een aantal sociaaleconomisch kwetsbare buurten. Bij de entree's werken we toe naar een uniforme beeldkwaliteit waarmee we ons visitekaartje afgeven. Waar mogelijk koppelen we mee in de ontwikkeling van de buurtagenda's.

Schoon en aantrekkelijk betekent ook dat wij aandacht hebben voor de afronding van het werk van derden in projecten. Aannemers en opdrachtgevers weten dat wij in Sliedrecht verwachten dat oplevering van werk betekent dat ook 'de rommel is opgeruimd'.

B5. We zetten in op pro-actief beheer van de 'assets' in de openbare ruimte

We willen voorbereid zijn op het Programma Ruimtelijke Vernieuwing en grip op onze 'assets' (riool, infrastructuur, meubilair, etc.) in de openbare ruimte. Dit doen we door het op orde brengen van de basis waardoor we zicht krijgen op het areaal, de staat ervan, welke werkzaamheden we te doen hebben (beheeropgave) in afstemming met onze ontwikkelopgave, wat daarvoor nodig is en de kosten daarvan. Daarnaast willen we met assetmanagement het beheer optimaliseren (balans tussen prestaties, risico's en kosten) ten aanzien van het behalen van onze organisatiedoelen. Op basis hiervan kunnen we proactief beheren en kunnen we door slimmer te beheren ons geld inzetten waar dit het hardst nodig is. Ook kunnen we daarmee de opgaven uit het Programma Ruimtelijke Vernieuwing inpassen in onze beheeropgave. Als laatste willen we eisen en richtlijnen opstellen voor de inrichting, materialen en beeldkwaliteit in de openbare ruimte. Hiermee kunnen we zorgen dat ruimtelijke vernieuwing aansluit bij onze kwaliteitseisen en beheervoorwaarden.

B6. We blijven actief op het dossier Chemours/DuPont in de strijd tegen de uitstoot van PFAS en de gevolgen ervan voor de leefomgeving

De afgelopen jaren hebben we ons actief ingezet op het dossier Chemours/DuPont. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen. Naast dat de vergunningen van deze bedrijven, mede naar aanleiding van ons advies, scherper zijn geworden, heeft Sliedrecht samen met gemeenten Dordrecht, Papendrecht en Molenlanden de bedrijven aansprakelijk gesteld voor de schade van de vervuiling door de uitstoot van PFAS. Deze inzet zetten we door. Want we staan voor een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners.

Onze inzet is:

- Het juridisch traject waarin de bedrijven aansprakelijk zijn gesteld voor geleden en nog te lijden schade door de uitstoot voort te zetten;
- De DCMR actief en kritisch te blijven adviseren over vergunningaanvragen van en vergunningverlening aan de bedrijven;
- Milieu- en gezondheidskundige onderzoeken, zoals het moestuinonderzoek, te blijven uitvoeren als die leiden tot handelingsperspectief voor onze inwoners en ondernemers;
- Het regionaal bodembeleid, waarvan (de omgang met) PFAS bij grondverzet een onderdeel is, samen met de andere gemeenten in Zuid-Holland Zuid te actualiseren.
- Samen met de gemeenten Dordrecht, Papendrecht en Molenlanden op te trekken om te staan voor '0 uit de pijp'.

C. In 2026 is door investeringen in besparen, opwekken en de warmtevraag de CO2 uitstoot en het gebruik van fossiele energie (fors) verminderd

Mede vanwege de ontstane energiecrisis komen er in deze collegeperiode versneld middelen beschikbaar vanuit het Rijk. Een deel daarvan is specifiek beschikbaar voor de aanpak gericht op energiearmoede, een aanpak gericht op koopwoningen met lage energielabels en ter versterking van de organisatie om meer initiatieven te stimuleren. De middelen zijn bovendien beschikbaar om te starten met wijkuitvoeringsplannen gericht op het aardgasvrij maken van woningen. Dit helpt ons om de verduurzaming van Sliedrecht en de verdere uitrol van het warmtenet te versnellen. Een belangrijk punt omdat we deze ingrepen in de kern van Sliedrecht daardoor gereed hebben vóórdat de omvangrijke projecten uit het Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing tot uitvoering worden gebracht. Dit voorkomt dat dit straks gelijktijdig loopt en tot extra overlast voor de inwoners leidt.

C1. In 2030 is het energieverbruik in Sliedrecht met 20% afgenomen

Door de sterke stijging van de energielasten neemt ook in Sliedrecht het aantal huishoudens met energiearmoede toe. Met de kick-off aanpak energiearmoede is een start gemaakt met het in kaart brengen van deze groep in Sliedrecht. Bij deze groep worden kleine besparende maatregelen aangebracht en energieadvies gegeven. Samen met Tablis Wonen en partners zoals het Bonkelaarhuis, de Voedselbank en de gezamenlijke kerken zal een meerjarige aanpak om de energiearmoede tegen te gaan vorm krijgen. Afspraken over het verduurzamen van lage energielabel huurwoningen zijn hierbij een belangrijk onderdeel.

Voor koopwoningen met lage energielabels zal een bijdrage uit het Nationaal Isolatieprogramma gevraagd worden die wijk-/buurtgericht wordt ingezet.

C2. In 2026 zijn we succesvol in het opwekken van duurzame energie

Dit doen we door het sluiten van een Greendeal met Sliedrechtse ondernemers en de Rabobank, waarbij we 80% van de daken van de Nijverwaard, het Stationspark en het Noord-Oostkwadrant van zonnepanelen voorzien. We faciliteren de energiecoöperatie met het benutten van daken van maatschappelijk vastgoed (De Stoep, bieden de mogelijkheid om mee te investeren op de daken binnen de Greendeal en als initiatiefnemer bij zon-op-land initiatieven. Met Tablis Wonen worden afspraken gemaakt over het versneld benutten van hun daken voor zonnepanelen.

In deze collegeperiode ontwikkelen we de Driehoek tot een 'energy-hub' met zonneveld, geothermie, hoogspanningsstation en mogelijk door ondernemers gewenste waterstof-productie. Waarmee we industriële processen kunnen verduurzamen. We zijn terughoudend met het ontwikkelen van zon-op-land initiatieven op andere locaties dan de Driehoek, maar geven wel invulling aan de afspraken uit de RES 1.0.

C3. De afhankelijkheid van gas voor warmtevoorziening wordt gestaag verminderd

Dit doen we door het warmtenet uit te breiden en door te ontwikkelen. In 2026 zijn er minimaal 2.500 woningen op het warmtenet aangesloten en wordt het net duurzaam gevoed met warmte uit de slibverbrandingsinstallatie. Hierdoor zetten we forse stappen m.b.t. de noodzakelijke CO₂-reductie en bieden we inwoners wooncomfort voor een redelijke prijs. De bijkomende stikstofreductie is een belangrijke component om de projecten uit het programmaplan te realiseren.

In wijkuitvoeringsplannen worden afspraken met inwoners en ondernemers gemaakt over het verduurzamen van hun woningen of panden. Bij 1000 woningen zijn daardoor forse besparingen gerealiseerd en/of is er sprake van een hybride of all-electric warmte-optie.

Om inwoners optimaal te ondersteunen en activeren, ontwikkelen we in samenwerking met Sliedrechtse ondernemers een 'energie-dienstenwinkel'. Dit wordt een plek waar we met inwoners 'keukentafel-gesprekken' voeren en alle benodigde informatie en hardware aanwezig is. Leveranciers kunnen de diverse opties doorrekenen, toelichten en tonen. Een pilot hiervoor start in het vierde kwartaal van 2022.

D. In 2026 is de mobiliteit in Sliedrecht veilig en verduurzaamd, waarbij de fiets(infrastructuur) prioriteit heeft

De bestaande ontsluitingswegen in Sliedrecht zijn overbelast, het zware verkeer rijdt (deels) dwars door Sliedrecht. Om dit aan te pakken richten we ons op het investeren in nieuwe verbindingen, waarbij de noord-zuid verbinding over de A15/spoor prioriteit heeft. Ook kijken we naar het opwaarderen van bestaande verbindingen zodat een betere en veiligere verkeercirculatie ontstaat voor al het verkeer. Daarbij leggen we de nadruk op de fiets- en wandelinfrastructuur en het OV, maar realiseren we ons ook dat een goede doorstroming van auto's en transport belangrijk is voor een veilige leef-omgeving.

Uitgangspunt is duurzame mobiliteit stimuleren volgens het STOMP-principe (Stappen, Trappen, OV, Mobiliteit als een service en de Particuliere auto).

De inzet op duurzame mobiliteit is bovendien relevant als het gaat om het beperken van uitstoot en een actieve leefstijl. De elektrische fiets biedt bijvoorbeeld steeds meer mogelijkheden voor (een deel van) de inwoners. Dit vraagt wel goede en veilige fietsverbindingen en bijbehorende voorzieningen. Verbindingen waar we juist deze collegeperiode in willen investeren zodat ze klaar zijn als de 'verbouwing' van de gemeente start. Tijdens de werkzaamheden is de fiets namelijk hét vervoersmiddel om door Sliedrecht te bewegen.

Aanvullend liggen er kansen om het openbaar vervoer te versterken, elektrisch rijden te faciliteren (o.a. voldoende laadpalen) en nieuwe mobiliteitsconcepten te onderzoeken (deelauto's, mobiliteitshubs met centrale parkeervoorzieningen waardoor we het wegennet ontlasten). Maar ook het reduceren van vervoersbewegingen door meer thuis te werken of files te mijden draagt daaraan bij.

D1. Verbinding over A15 en het spoor: ontsluiting binnenstedelijk én Sliedrecht-Noord

De aanleg van een nieuwe groen-grijze verbinding over de A15 en het spoor is dringend gewenst voor een betere ontsluiting van Sliedrecht. Zowel voor het binnenstedelijk gebied als voor het nieuw te ontwikkelen Sliedrecht Noord. De komende jaren staan in het teken van uitwerking van het stedenbouwkundig ontwerp en het financiële aspect.

Verdere planvorming wordt opgepakt aan de hand van drie varianten: een tunnel, een smal viaduct en een breed parkachtig viaduct. De toekomst van de Lockhorst is onderdeel van deze planvorming. Bovendien zijn, in combinatie met het ecoduct, infrastruc-

turele investeringen noodzakelijk als het gaat om de kruising Sportlaan – N482, de Stationsweg en de Parallelweg / Sportlaan. De nieuwe verbinding maakt het namelijk mogelijk ook deze verkeersaders te versterken.

Om dit alles mogelijk te maken komt er een plan ten behoeve van het financieringsvraagstuk. Ook hier loont het om samen een plan te maken gebruik te maken van de MLL-alliantie en Smart Delta Drechtsteden om de kansen op extra middelen kennis en expertise vanuit provincie en Rijk te vergroten

D2. De fietsinfrastructuur wordt versterkt en veiliger gemaakt

Om dit te realiseren gaan we een uitvoeringsprogramma opstellen op basis van de uitgevoerde risicoanalyse ten aanzien van verkeersveiligheid. Focus ligt op de fietsveiligheid van de huidige 50 km wegen en de meest belangrijke 30 km wegen in Sliedrecht. Aanvullend werken we aan een verkeerscirculatieplan waarin we de belangrijkste fiets- en autoverbindingen opnemen en de daarbij horende wensen. Het realiseren van ontbrekende schakels in het fietsroutenetwerk is daarbij van belang. Evenals het leveren van een bijdrage aan de realisatie van de provinciale snelfietsroute tussen Papendrecht en Gorinchem (F15). Tot slot hoort bij het stimuleren van fietsverkeer ook het creëren van faciliteiten daarvoor (zoals fietsenstallingen). De nieuwe wijken worden autoluw ingericht.

D3. We stimuleren duurzame mobiliteit

Wat betreft het gemotoriseerde verkeer doen we dit door het vaststellen van een laadvisie met daarin een goede mix van laadfaciliteiten. Commercieel snelladen op enkele pleinen. Regulier opladen bij laadpalen in winkelgebieden, op bedrijventerreinen en in de eigen buurt, privaat laden en beperkt verlengd privaat laden. Om de transitie van fossiel naar elektrisch te enthousiasmeren zal de laadinfrastructuur deels pro-actief worden aangelegd. Voor logistiek en transport is de verwachte vraagontwikkeling in kaart gebracht en met Stedin afgestemd.

Het openbaar vervoer is uiteraard ook een belangrijk onderdeel. Wat betreft de Waterbus stimuleren we een beter gebruik door de ‘first & last mile’ beter te verzorgen en het ponton een upgrade te geven. Via de MLL alliantie werken aan het versterken van de Merwede Lingelijn. Aan de ene kant door de faciliteiten te versterken. Denk aan parkeerruimte, fietsenstallingen en deelmobiliteit (auto, scooter en fiets). Aan de andere kant door de potentiële vraag te vergroten via woningbouwplannen in de Spoorzone. Voor Sliedrecht Noord liggen er daarom kansen om, gezien de ligging nabij het station, met nieuwe mobiliteitsconcepten de wijken/buurt in te richten. Concepten die gericht zijn op duurzame mobiliteit. In de verdere planvorming gaan we hier uitdrukkelijk naar kijken. En dit geldt ook voor binnenstedelijke projecten. Bijvoorbeeld bij de herstructurering in Sliedrecht Oost.

E. In 2026 is er vanuit de provincie en Rijk draagvlak om Sliedrecht Noord te ontwikkelen en hebben we voldoende fondsen geworven voor de uitvoering van het Programmaplan, de energietransitie en de bereikbaarheidsopgave in de periode 2026-2030

Het Programmaplan ruimtelijke vernieuwing kan niet enkel door Sliedrecht worden gerealiseerd. De doelstellingen sluiten aan op de doelstellingen van de buurgemeenten: (1) versterking van de mobiliteitsfunctie van de MLL door woningbouw langs de HOV-knooppunten en (2) accommoderen van economische groei in de Drechtsteden met geschikte woningbouw. Het is zinvol om pro-actief in te zetten op de MLL-alliantie en de Smart Delta Drechtsteden. Beide ‘tafels’ bieden een kapstok voor lobby (voor medewerking, toestemming en geld) bij provincie en rijk. Hier kunnen we lokaal van profiteren (ruimtelijke ontwikkeling vindt lokaal plaats), maar het vergt wel daadkrachtige sturing vanuit de eigen ambitie en inzet. Het helpt daarbij dat de plannen van Koers 2030 aansluiten bij de ambities van de Rijksoverheid als het gaat om woningbouw, versterken spoorzonen en verduurzaming. Dit kunnen en mogen we niet onbenut laten.

E1. Sliedrecht en haar plannen staan nadrukkelijk 'op de kaart' bij onze partners en (hogere) medeoverheden

Samenwerking is nodig om Koers 2030 te realiseren. Dit betekent dat onze agenda en onze plannen bekend moeten zijn bij de partners die we nodig hebben. En ook dat kunnen we niet alleen. De samenwerking met Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Dordrecht in de MLL Alliantie laat zien dat je elkaar kunt versterken. Daar moeten we mee door. Onder meer om onze opgave goed in een regionale propositie te laten landen die voor de lobby ingezet kan worden richting Provincie, Rijk, Waterschap en ook Brussel. Een ontwikkel opgave overigens die nauw aansluit op de Rijksambities voor woningbouw. De Smart Delta Drechtsteden samenwerking biedt ruime mogelijkheden voor een kansrijke lobby.

Er zijn bovendien nog meer thema's die geschikt kunnen zijn om meervoudig lokaal op te pakken. We zoeken daarom actief de samenwerking op met onze buurgemeenten. Maar ook met het bedrijfsleven bijvoorbeeld. We zetten in op een samenwerkingsagenda met aanvullende meervoudig lokale initiatieven. Uitgangspunt is op basis van inhoud, gedeeld belang en flexibiliteit dit vorm te geven.

E2. We maken actief werk van het binnenhalen van subsidies en 'deals'

Het op de kaart zetten van Sliedrecht heeft uiteindelijk ook als doel om kans te maken op subsidies en 'deals' (zoals de regiodeal). Op het gebied van de woningbouw, energietransitie en mobiliteit zijn er veel mogelijkheden. Dit vraagt aan de voorkant een strategische aanpak. Je moet immers op het juiste moment 'klaar staan' met plannen en projecten om een succesvolle aanvraag te doen. Dit betekent dat we structureel zicht moeten hebben op de mogelijkheden die er zijn en vooral op die eraan zitten te komen. Ook dit vraagt regionale samenwerking. Bijvoorbeeld om gebruik te maken van de kennis en het netwerk van de mensen binnen de Smart Delta Drechtsteden. Maar uiteraard ook door hier zelf scherp op te sturen.

ZEG 'T ONS!

5. Werken aan een ondernemend en betrokken Sliedrecht

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang met een karakteristiek ondernemersklimaat en veel sociale verbondenheid. Er is voor iedereen genoeg te doen. De bedrijven(terreinen) zijn vitaal en we hebben een levendig centrum. Dit is de visie op een ondernemend en betrokken Sliedrecht in Koers 2030. Belangrijke thema's zijn het benutten van de kracht van de samenleving, het integraal ontwikkelen van sport, cultuur en recreatie en te zorgen voor vitale bedrijventerreinen en een levendig centrum. De afgelopen periode hebben we de handschoen opgepakt samen met ondernemend Sliedrecht, de sport- en cultuursector en de inwoners. In tijden van corona en de daarbij horende maatregelen viel dat niet altijd mee. Toch zijn er goede resultaten geboekt zoals een nieuwe Economische Visie, een cultuurnota, een lokaal sportakkoord en een recreatievisie. Er ligt daarmee een solide basis om hier verder uitvoering aan te geven.

ONDERNEMEND & BETROKKEN SLIEDRECHT SPEERPUNTEN COLLEGWERKPROGRAMMA 2022-2026

De komende bestuursperiode zetten we in op de volgende speerpunten:

- A. In 2026 hebben we samen met ondernemend Sliedrecht uitvoering gegeven aan de Economische Visie.**
- B. In 2026 hebben we een stap vooruitgezet in optimaal ruimtegebruik voor bedrijven.**
- C. In 2026 bruisen de winkelgebieden in Sliedrecht en zijn ze (nog) verder opgeknapt.**
- D. In 2026 is ons lokale onderwijs verstevigd, in aansluiting op de maatschappelijke en arbeidsmarktontwikkelingen**
- E. In 2026 hebben we sterke samenwerkingsstructuren van ondernemers, (sport) verenigingen en maatschappelijke organisaties, die een passend aanbod van voorzieningen heeft gecreëerd en is de bekendheid hiervan vergroot.**

A. In 2026 hebben we samen met ondernemend Sliedrecht uitvoering gegeven aan de Economische Visie

Samen met de ondernemers hebben we een nieuwe Economische Visie 2021-2030 opgesteld, die tal van ambities bevat om de lokale economie nog beter te laten functioneren. Uitgangspunt is de algemene versterking van het vestigingsklimaat. Prioritaire thema's zijn vitale werklocaties en slim ruimtegebruik, innovatie, verduurzaming en digitalisering, arbeidsmarkt-onderwijs en bereikbaarheid. De visie – en de ondernemers zelf – vragen voor de nieuwe collegeperiode niet om weer nieuwe plannen, maar om uitvoering. We realiseren daarom de volgende zaken.

A1. We zetten per 2023 een gemeente-breed ondernemersfonds op, voor en door ondernemers

Ondernemend Sliedrecht heeft samen met de gemeente de Economische Visie opgesteld en wil nu ook met de gemeente aan de slag met de uitvoering. Daarvoor ontbreekt echter nu nog structuur en een financiële basis. In navolging van zo'n 50 andere gemeenten, richten we daarom per 2023 een "ondernemersfonds Sliedrecht" op: de gemeente verhoogt de OZB voor alle niet-woningen met een bepaald bedrag en keert

dit als subsidie uit naar een nieuwe Stichting Ondernemersfonds Sliedrecht. Voor de uitvoering sluiten de gemeente en de stichting een convenant. Ondernemend Sliedrecht (inclusief non-profit) zal middels deze stichting zelf het ondernemersfonds beheren en jaarlijks inzetten te bate van ondernemend Sliedrecht.

A2. Als gemeente en in samenwerking met onze regio (via DEAL) hebben we een actief accountmanagement richting Sliedrechtse bedrijven

Voor het ruimtelijke vraagstuk werken we actief samen met onze Smart Delta Drechtsteden partners ROM-D en DEAL in de regio, en kunnen we meer inzetten op gebiedsmanagement en accountmanagement om met bedrijven integraal te kijken naar (schuif) kansen en het creëren van ruimte voor bedrijven.

A3. We werken aan verduurzaming van de Sliedrechtse bedrijventerreinen

Dit doen we door het sluiten van een Greendeal met Sliedrechtse ondernemers en de Rabobank, waarbij het streven is om 80% van de daken van de Nijverwaard, het Stationspark en het Noord-Oostkwadrant van zonnepanelen te voorzien.

A4. In de Smart Delta Drechtsteden zetten we ons actief in op innovatie en versterking van het maritieme cluster

Innovatie en de versterking van het maritieme cluster zijn voorbeelden van onderwerpen die we alleen regionaal kunnen oppakken, waarvoor we actief en strategisch samenwerken in de Smart Delta Drechtsteden. Ambtelijk en bestuurlijk participeren we hiervoor actief in de inhoudelijke ontwikkeling en uitvoering van de regionale economische agenda, in het verlengde van de Groeiagenda en de Regiodeal. Vanwege het belang van het maritiem-industriële cluster voor Sliedrecht, pakken we ambtelijk en bestuurlijk en actieve rol op de regionale inzet voor innovatie en verduurzaming van deze bedrijfstak, waarbij we dit ook koppelen als ons profiel als “bakermat van de baggerindustrie” en de hedendaagse deltatechnologie.

B. In 2026 hebben we een stap vooruitgezet in optimaal ruimtegebruik voor bedrijven

Ruimte is schaars voor alle ruimtevragers, maar zeker ook voor bedrijvigheid. Daarom moeten we slim opgaan met de werklocaties die we hebben, die optimaal benutten en de kwaliteit verhogen. In de komende jaren hebben we het nog te doen met de bestaande bedrijventerreinen, dus moeten we werk maken van (her)ontwikkeling van de laatste braakliggende (private) locaties, zowel aan de oevers als landinwaarts, en moeten we samen met bedrijven in kaart brengen waar bedrijfsruimte te kort is of juist overschot bestaat, zodat we kunnen woekeren met de ruimte die we nu hebben. Tegelijkertijd koersen we voor de toekomst op het toevoegen van bedrijfsruimte op de locatie van de huidige sportvelden.

B1. We realiseren parkmanagement en gebiedsbeheer op alle Sliedrechtse bedrijventerreinen

Om de kwaliteit van de Sliedrechtse bedrijventerreinen te behouden en te verbeteren, realiseren we – in combinatie met het ondernemersfonds – parkmanagement c.q. gebiedsbeheer voor alle Sliedrechtse bedrijventerreinen.

B2. We zetten in op (her)ontwikkeling van verouderde terreinen of niet-ontwikkelde locaties

Voor verouderde terreinen of locaties die nog niet zijn ontwikkeld gaan we actief inzetten op (her)ontwikkeling, samen met de ROM-D en in gesprek met de private eigenaren.

B3. We bereiden de ontwikkeling van Stationspark III voor inclusief een strategisch uitgiftekader

Na de verplaatsing van de sportvelden komt in de toekomst ruimte vrij voor een nieuw bedrijventerrein (werktitel Stationspark III). In deze collegeperiode ontwikkelen we

ZEG 'T ONS!

alvast een duidelijk uitgiftetekader, zodat we deze ruimte kunnen inzetten in lijn met de Economische Visie, ten bate van lokale bedrijven en ter versterking van de prioritaire sectoren in Sliedrecht.

C. In 2026 bruisen de winkelgebieden in Sliedrecht en zijn ze (nog) verder opgeknapt

De afgelopen jaren is al veel werk gestoken in het versterken van de drie grotere winkelgebieden in Sliedrecht: het Burgemeester Winklerplein, de Kerkbuurt en de Woonboulevard. Die opgave is echter nog niet af en vraagt ook de komende jaren nog volle aandacht.

C1. Structureel centrummanagement op de Kerkbuurt

Om de stijgende lijn op de Kerkbuurt vast te houden en de goede samenwerking tussen ondernemers en met de gemeente te borgen, geven we het centrummanagement op de Kerkbuurt een structurele basis.

C2. De Leeghwaterstraat als hoofdstraat van de Woonboulevard wordt opgewaardeerd

We geven in 2023, als civiel project in combinatie met rioleringswerkzaamheden, uitvoering aan de opwaardering van de Leeghwaterstraat als hoofdstraat van de Woonboulevard. Daarmee zorgen we voor meer uitstraling, een hogere verblijfskwaliteit en een duidelijker onderscheid van het winkelgebied met het industrieterrein.

C3. We geven verder uitvoering aan de herontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein

We geven deze collegeperiode uitvoering aan het raadsbesluit van december 2021 en starten met de uitvoering van de vernieuwing en herinrichting van dit gebied.

C4. We verruimen de zondagsopenstelling conform het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026

We verruimen de zondagsopenstelling voor winkels ten noorden van de A15, conform het hoofdlijnenakkoord 2022-26. Voor de supermarkten nemen we de (financiële) effecten van zondagsopenstelling mee in het reguliere koopstromenonderzoek.

D. In 2026 is ons lokale onderwijs verstevigd, in aansluiting op de maatschappelijke en arbeidsmarktontwikkelingen

Samen met het onderwijs, kinderopvang en maatschappelijke partners werken we aan inclusiever onderwijs, waarin kinderen naar vermogen mee kunnen doen en tot bloei kunnen komen. We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk kinderen in hun eigen leefomgeving naar school kunnen en maximale kansen krijgen om zichzelf te ontwikkelen.

D1. We hebben zicht op onze toekomstige opgave voor onderwijshuisvesting

We vinden het belangrijk dat alle kinderen in Sliedrecht goed en inclusief onderwijs kunnen volgen. Naar verwachting zal het aantal kinderen in Sliedrecht de komende jaren nog (verder) toenemen. Om onze wettelijke taak ten aanzien van onderwijshuisvesting planmatig en toekomstbestendig uit te kunnen blijven voeren, zullen we een nieuw Integraal Huisvestingsplan op laten stellen, gebaseerd op nieuwe leerlingenprognoses.

D2. We zetten in op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van bedrijven voor Sliedrecht

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen in Sliedrecht naar vermogen meedoen. We zien hierin ook een belangrijke rol voor bedrijven in Sliedrecht weggelegd. We willen inzetten op meer lokale stage- en leerwerkplaatsen. Tijdens de werkbezoeken aan bedrijven zullen onze maatschappelijke opgaven en sociale ambities daarom ook

nadrukkelijker een onderwerp van gesprek zijn om zo de maatschappelijke waarde van bedrijven voor Sliedrecht te vergroten en te kapitaliseren. Hierin ligt een belangrijke opgave voor ons bedrijvenaccountmanagement, als schakelfunctie tussen de gemeente en bedrijven. In dit kader is ook de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven (arbeidsmarkt) van belang. Dit vraagt om voortdurende aandacht en betrokkenheid, in lijn met onze inzet van de afgelopen jaren op onder meer de Zorg- en Techniekroute.

E. In 2026 hebben we sterke samenwerkingsstructuren van ondernemers, (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties, die een passend aanbod van voorzieningen heeft gecreëerd en is de bekendheid hiervan vergroot

Structuur is cruciaal als basis voor een gezamenlijke en slagvaardige inzet door ondernemers en met de gemeente. Zo'n samenwerkingsstructuur ontstaat meestal niet vanzelf: juist hierin kan de gemeente toevoegde waarde bieden als netwerkregisseur of bouwer van een platform. Dit geldt niet alleen voor ondernemend Sliedrecht, maar evengoed voor de recreatieve sector, sport en cultuur. Door als gemeente de ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties een samenwerkingsstructuur met eventueel een financiële basis te bieden, kunnen zij in hun rol ondernemen en werken aan een optimaal aanbod van voorzieningen. Zo ontstaat er een "wederkerig partnerschap" waarin de ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties allereerst elkaar en vervolgens ook inhoudelijke samenwerking met de gemeente versterken.

We vinden het belangrijk dat er in een optimaal aanbod van voorzieningen wordt geïnvesteerd, omdat sportieve, culturele en recreatieve voorzieningen niet alleen bijdragen aan levendigheid in ons dorp, maar ook het sociale bindmiddel van onze samenleving zijn. Het draagt bij aan ontmoeting, verbinding en veerkracht. Hiermee dragen we bij aan de maatschappelijke ambities, zoals opgenomen in de opgave Veilig & Inclusief.

Een optimaal voorzieningenaanbod vraagt ook wat van ons als gemeente. Bijvoorbeeld als er gebruik wordt gemaakt van gemeentelijk vastgoed. Het vastgoed is daarbij dienend aan beleidsmatige doelen. Dat vergt keuzes en prioritering als het gaat om de invulling en investeringen. Ook in relatie met andere ontwikkelingen in onder meer het ruimtelijke domein.

E1. We blijven culturele organisaties en sportverenigingen ondersteunen om (meer) samen te werken en in gezamenlijkheid initiatieven te ontplooiën en de bekendheid hiervan te vergroten

De afgelopen jaren is door Sliedrechtse sportverenigingen uitvoering gegeven aan het Lokaal Sportakkoord, wat heeft geleid tot meer samenwerking tussen de lokale sportverenigingen, het onderwijs en maatschappelijke organisaties. We blijven daarom het Lokaal Sportakkoord ondersteunen en faciliteren hen waar nodig zodat deze samenwerking zich verder kan ontwikkelen.

We zorgen ook voor een goede verbinding tussen cultuur-, sport- en recreatiepartijen en het ondernemersfonds dat vanaf 2023 operationeel wordt, zodat cultuur, sport en recreatie onderling en in samenwerking met ondernemend Sliedrecht nieuwe initiatieven kunnen ontplooiën en nieuw aanbod kunnen ontwikkelen. Het nieuw op te richten ondernemersfonds per 2023 biedt hiervoor een netwerk, gespreksplatform en financiële kans.

Een belangrijk aandachtspunt is het zorgen voor bekendheid van (cultuur-, sport- en recreatie) voorzieningen, activiteiten en initiatieven voor inwoners én dagjesmensen. Waar kun je dingen in Sliedrecht beleven, doen en zien? Dat is niet vanzelfsprekend zichtbaar – online en in de fysieke buitenruimte van Sliedrecht. Door het versterken van de zichtbaarheid te stimuleren kun je wijken van Sliedrecht beter met elkaar verbinden

(bijvoorbeeld de woonboulevard met bijvoorbeeld de Kerkbuurt) en tevens mensen langer aan Sliedrecht (ver)binden. Daarnaast zorgt bekendheid over voorzieningen, activiteiten en initiatieven voor een groter gebruik van voorzieningen en meer sociale reuring in het dorp tijdens activiteiten en initiatieven.

E2. We verbinden sport, cultuur en recreatie met een veilig en inclusief Sliedrecht en ruimtelijke vernieuwing

Sport, cultuur en recreatie zijn uiteraard op zichzelf belangrijke sectoren. We zien daarbij echter veel parallellen met de kernopgaven veilig en inclusief Sliedrecht en ruimtelijke vernieuwing. Onder meer als het gaat om een gezonde leefstijl, ontmoeting en bewegen in de buitenruimte, sociale netwerken, talentontwikkeling, etc. Voor iedereen, maar juist ook voor kwetsbare inwoners kunnen sport, cultuur en recreatie vanuit een positieve invalshoek een gunstige bijdrage leveren aan hun welzijn en veerkracht. Denk aan sport, maar ook de bibliotheek is een mooi voorbeeld op het gebied van o.a. taalvaardigheid, digitalisering en ontmoeting.

Vanwege die integraliteit sturen we actief op de ontwikkeling van het sportief, cultureel en recreatief aanbod in de projecten en plannen die we als gemeente vanuit onze kernopgaven initiëren of die andere initiatiefnemers bij ons indienen. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van de “tuinen van Sliedrecht”, Sliedrecht Buiten, het Raadhuis en de Wonder of Water Experience (zie hierna). De ruimtelijke ontwikkelingsopgaven in Sliedrecht bieden een mooie kans om bij de (her)inrichting maximale kansen te benutten om bewegen/sporten aantrekkelijk te maken door middel van bijvoorbeeld mooie wandel- en fietspaden en buitensportvoorzieningen. Tevens biedt de ontwikkeling van Sliedrecht Noord kansen om (waar mogelijk watergebonden) recreatie een plek te geven.

Ten slotte hechten wij waarde aan het hebben van een zwembad in Sliedrecht. We vinden het belangrijk dat er ruimte is voor de (zwem)verenigingen en zwemlessen in Sliedrecht. De stijgende energieprijzen, de ruimtelijke ontwikkelingen in Sliedrecht en de aflopende exploitatietermijn (aanbesteding) noodzaken ons echter om keuzes te maken over de toekomst van het zwembad.

E3. Gemeentelijk vastgoed wordt benut om de beleidsmatige doelstellingen van Koers 2030 te realiseren

De ontwikkeling en gebruik van het gemeentelijk vastgoed gaan we beter aansluiten op de beleidsmatige doelstellingen van Koers 2030. In een strategisch plan wordt dit verder uitgewerkt. Daarin kijken we onder meer naar de huidige vastgoedportefeuille (en het gebruik ervan) en confronteren we dat met Koers 2030 en de behoeften vanuit de samenleving. Het resultaat is een plan van aanpak inclusief afwegingskader hoe we het vastgoed optimaal kunnen benutten.

E4. We faciliteren de ontwikkeling van de Wonders of Water Experience

Wij zijn overtuigd van de kansen voor de ontwikkeling van de Wonders of Water Experience (WEX) op toeristisch, economisch en educatief gebied. De WEX behelst meer dan een leisure-centrum, maar is ook waardevol als verrijking van het onderwijs, voor stimulering van nieuwe innovatieve bedrijvigheid en als een ontmoetingsplaats voor het waterbouwkundige bedrijfsleven. Met de realisatie van de WEX wordt onderstreept dat Sliedrecht het centrum is van de innovatieve Nederlandse waterbouw. Naast het faciliteren en het beoordelen van de ruimtelijke ontwikkeling, zullen wij ons ook richten op de toeristische, onderwijskundige en economische meerwaarde van het initiatief. Het Nationaal Baggermuseum blijft aan zet om het initiatief samen met het bedrijfsleven door te ontwikkelen naar een zelfstandig exploitatiebaar centrum.

ZEG 'T ONS!

6. Een slagvaardige organisatie

In Koers 2030 is een slagvaardige organisatie een randvoorwaarde voor de drie inhoudelijke kernopgaven. Als we de ambities willen realiseren is een stabiele, flexibele, lerende en opgabegegerichte organisatie noodzakelijk. Een organisatie die mee kan bewegen met de veranderingen en ontwikkelingen in de gemeente en de maatschappij. Die voorziet in behoeften vanuit de samenleving en meedenkt en meewerkt aan goede initiatieven. En waar met plezier wordt samengewerkt met en voor de Sliedrechtse samenleving.

In 2020 zijn we gestart met het versterken van de basis. Via ontwikkeltafels hebben we inzichtelijk gemaakt hoe we ons het beste kunnen organiseren. Op grond daarvan is in 2022 een belangrijke stap gezet met het vormgeven van een nieuwe organisatiestructuur. Een structuur die inzet op integraal en opgabegegericht werken, op eigenaarschap en op heldere taak- en rolverdelingen. Met de verdere implementatie gaan we al werken-derwijs door met optimaliseren. Leidend daarin is dat we samen duurzaam ontwikkelen. Met de Koers 2030 in de hand is het zaak scherp te blijven kijken naar onze organisatie in al haar facetten: zowel de harde kant (processen, producten, structuren, systemen) als de zachte kant (gedrag patronen, leiderschap, competenties).

Uitdagingen

De omvang en complexiteit van de opgaven neemt toe en vraagt andere benaderingen en werkwijze. Brede samenwerking is noodzakelijk. Dit betekent ook iets voor hoe we als organisatie denken en doen. En voor de kwaliteiten en competenties die we in huis hebben of willen halen. Met het oog op de krappe arbeidsmarkt is het niet eenvoudig de organisatie kwalitatief en kwantitatief op sterkte te hebben en te houden. Beide zijn echter nodig om Koers 2030 te realiseren. Daarnaast zal de organisatie mee moeten (kunnen) groeien met de groei van Sliedrecht.

Verder zijn we de afgelopen jaren geconfronteerd met diverse crisissituaties (corona, opvang vluchtelingen). Het is niet ondenkbaar dat we de komende periode opnieuw nieuwe crises op ons afkomen. Denk aan de energiecrisis. Dit zal niet alleen primair onze inwoners raken, maar ook de organisatie. Elke crisis vraagt extra inzet, wat ten koste kan gaan van andere ambities. Het is belangrijk om integraal een weging te maken waar de prioriteiten (blijven) liggen en de organisatie zodanig in te richten dat de ambities in Koers 2030 voortvarend opgepakt kunnen blijven worden.

Ambities zijn niet vrijblijvend

Koers 2030 is ambitieus. Dat geldt daarmee ook voor dit collegewerkprogramma. En ambities zijn niet vrijblijvend. Het vereist investeringen de doelen om te zetten naar concrete resultaten. In financiële middelen, maar ook in de ambtelijke organisatie. Inmiddels zijn we twee jaar aan de slag met Koers 2030. Er is onderzoek verricht, er zijn voorbereidingen getroffen en plannen gevormd. Dit gaat de komende periode door, maar langzaam maar zeker vertalen deze stappen zich ook tot concrete projecten en initiatieven waar we mee aan de slag moeten. De werkvoorraad groeit door de nieuwe plannen (denk aan projecten, vergunningsaanvragen, toezicht en opzetten wijkagenda's. Tegelijkertijd zien we dat de druk al groot is op de organisatie. We hebben uiteraard ook het reguliere gemeentelijke takenpakket naar behoren uit te voeren. Een takenpakket dat continue wordt aangevuld vanuit Den Haag zonder dat daar altijd de juiste middelen tegen over staan. Daar bovenop hebben we de afgelopen jaren de ene na de andere crisissituatie op ons af zien komen.

Om vervolgstappen te kunnen blijven zetten dient de vraag naar versterking van de organisatie zich daarom nu aan. Kwalitatief en kwantitatief. Om voldoende uitvoeringskracht te genereren en om de kwetsbaarheid van een (relatief) kleine organisatie te beperken. Zonder deze impuls is het risico groot dat we ambities moeten bijstellen en/of temporiseren. Zoals gezegd: ambities zijn niet vrijblijvend.

SLAGVAARDIGE ORGANISATIE SPEERPUNTEN COLLEGWERKPROGRAMMA 2022-2026

De komende bestuursperiode zetten we in op de volgende speerpunten om de organisatie dienstbaar en slagvaardig te hebben en te houden:

- A. In 2026 is onze dienstverlening mensgericht, transparant en helder en weten inwoners/ondernemers wat zij van ons kunnen verwachten**
- B. In 2026 participeren inwoners actief in onze plannen en hebben we een sterk netwerk van partners waarmee we samen werken aan Koers 2030.**
- C. In 2026 heeft Sliedrecht een prettige, professionele en flexibele organisatie.**

A. In 2026 is onze dienstverlening mensgericht, transparant en helder en weten inwoners/ondernemers wat zij van ons kunnen verwachten

Als gemeente zijn we er voor onze inwoners en ondernemers. We leveren daarbij tal van diensten. Indirect via diverse (algemene) voorzieningen, beheer/onderhoud van de openbare ruimte, realiseren van allerlei projecten, etc. Maar vaak ook direct door het verstrekken van paspoorten, afgeven van vergunningen, verlenen subsidies, doorverwijzen naar zorg of ondersteuning, etc. Het is belangrijk dat mensen weten waar ze terecht kunnen met (hulp)vragen en wat ze van ons kunnen verwachten. En dat wij daarover transparant en helder zijn (ook als iets niet kan). Het betekent dat we luisteren naar de individuele behoefte van mensen. Waar mogelijk houden we daar rekening mee. Het uitleggen en stevast terugkoppelen van afwegingen en keuzes is daar belangrijk in.

‘We zeggen wat we doen (en waarom) en we doen wat we zeggen’. Het is een cliché, maar uiteindelijk wel de essentie om als betrouwbare partner van onze inwoners te functioneren. Om dit vorm te geven gaan we concreet aan de slag met de volgende beleidslijnen en projecten.

A1. We ontwikkelen samen met de Drechtsteden een visie op dienstverlening met daarin een set beloften over onze kwaliteit van dienstverlening

In onze dienstverlening stellen wij de inwoner, ondernemer of maatschappelijke organisatie centraal. Onze dienstverlening is persoonlijk, online en dichtbij. Persoonlijk omdat wij van buiten naar binnen denken. Wij denken niet vanuit een product, maar handelen vanuit de behoefte van de inwoner of de ondernemer. Wij werken daarin oplossingsgericht en bieden maatwerk waar nodig, waarbij waarde toevoegen ons doel is. In de komende tijd ontwikkelen wij, ook samen met de gemeenten in de Drechtsteden, een visie op onze dienstverlening die hierop voortborduurde. De kern van de ambitie is dat na een periode van ‘digitaal, tenzij’ nu meer nadruk wordt gelegd op het persoonlijk contact en het bieden van echte oplossingen als overheid. Vanuit het besef dat meer dan ooit het belangrijk is dat we een inclusieve overheid zijn die goed samenwerkt en het extra stapje zet als het nodig is. Dit vertalen wij naar een set beloften, die duidelijk maakt vanuit welke waardes we werken en wat men van ons kan verwachten. We starten een intern programma dat erop gericht is om deze werkwijze eigen te maken. Dit is een programma waarbij de ontwikkeling van competenties in relatie tot de beloften en de bewustwording van ons handelen centraal staat. Daarnaast zullen wij verschillende vormen van participatie ontwikkelen passend bij de verschillende doelgroepen. We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen is hierbij ons motto.

A2. We stroomlijnen de afhandeling van verzoeken, vragen en meldingen

Verzoeken, vragen en meldingen komen via allerlei kanalen bij de gemeente binnen. Denk aan sociale media, mails, telefoon, fixi en tijdens een overleg. Bovendien gaat dat via verschillende mensen zoals een bestuurder, beleidsadviseur of frontofficemedewerker. Het is daarom belangrijk de afhandeling gecoördineerd op te pakken. Er mogen geen zaken tussen wal en schip vallen. Zowel voor de gemeente als de inwoner moet helder zijn wie het oppakt, wanneer en wat het proces is. We ontwikkelen daarom een aanpak waarbij we de procedure stroomlijnen en kunnen sturen op een tijdige en zorgvuldige afhandeling conform de opgestelde beloften. Het creëren van ruimte voor maatwerk is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

A3. We communiceren transparant en helder over wat we doen, waarom en wanneer

Communicatie is de sleutel. Niet alleen als een inwoner naar ons toe komt met een (hulp)vraag. Maar ook als wij aan de slag zijn in de buurten en wijken. Met het oog op de ruimtelijke- en sociale vernieuwingsopgave zal dit de komende jaren bovendien alleen maar toenemen, waarbij overlast niet is uit te sluiten. Bij projecten, initiatieven en werkzaamheden hebben we daarom extra aandacht voor tijdige communicatie over wat we gaan doen, waarom en wanneer. Uiteraard passend bij de doelgroep en op B1 niveau. Ook de aanbevelingen van de Rekenkamer geven het belang van goede evaluatie aan. We zetten in op communicatie die het verschil maakt voor inwoners en peilen regelmatig of we onze doelen bereiken.

Aanvullend heeft iedere inwoner het recht op informatie over alles wat de overheid doet. Dit is geregeld in de Wet open overheid (Woo) die per 1 mei 2022 de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) heeft vervangen. Een belangrijk onderdeel is de verplichting om beleid actief openbaar te maken en duurzaam toegankelijk. We gaan de komende periode aan de slag met de implementatie van de Woo. Ook hier is transparantie en helderheid het belangrijkste uitgangspunt.

B. In 2026 participeren inwoners actief in onze plannen en hebben we een sterk netwerk van partners waarmee we samen werken aan Koers 2030

We hebben iedereen nodig om onze plannen te laten slagen. Om nieuwe ideeën en initiatieven te creëren, om andere inzichten en invalshoeken te krijgen en (soms) om tegengestelde belangen inzichtelijk te maken. Participatie is daarom belangrijk. Aan de voorkant van beleidsvorming, projecten en ontwikkelingen. Een gedegen en transparant proces leidt tot zorgvuldige afwegingen, ook als dat betekent dat niet iedereen tevreden kan worden gesteld. Het creëren van draagvlak en/of begrip bij belanghebbenden aan de voorkant levert in het verdere proces veel voordeel op.

Vaak gaat het ook verder dan alleen participeren. Bij de uitvoering van onze taken is actieve samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners aan de orde van de dag. Om dit succesvol te doen is investeren in het netwerk noodzakelijk. We moeten elkaar actief opzoeken, weten wat er speelt, welke belangen en agenda's iedereen heeft en hoe we die kunnen koppelen. Vanuit een open en constructieve houding om gezamenlijk aan doelen te werken en elkaar successen te gunnen. In een dergelijke samenwerking is ook ruimte voor een eerlijke en kritische kanttekening als daar aanleiding toe is. Als college geven we het goede voorbeeld. Onder meer door onze eigen rol te pakken, maar ook door de raad in positie te brengen. Dat vraagt vertrouwen, rolbewustzijn en goede communicatie tussen college, gemeenteraad en ambtelijke organisatie.

B1. We stimuleren het contact en de samenwerking met en tussen inwoners

In het kader van de nieuwe Omgevingswet werken we momenteel aan participatiebeleid. Dit is naar verwachting in 2022 gereed. In eerste instantie richt dit beleid zich

vooral op de instrumenten vanuit de Omgevingswet in relatie tot het ruimtelijke domein. Het is daarmee een belangrijk kader bij de uitvoering van fysieke projecten. Daarna volgt doorontwikkeling van dit beleid (in 2023 en verder) Onder meer door de aansluiting te zoeken met de Wijkagenda's. En door niet alleen te kijken hoe inwoners kunnen participeren in gemeentelijke plannen, maar juist ook hoe wij als gemeente – op een effectieve en positieve wijze – participeren bij plannen uit de samenleving.

B2. We ontwikkelen het raadhuis als centrum van de democratie en samenleving

Er ligt groot potentieel om het gebruiksnuut van dit Rijksmonument te vergroten en tegelijk kwaliteit en levendigheid aan het gebied toe te voegen. Ontmoeting en multifunctioneel gebruik staat centraal. Bovendien is het gebouw toe aan onderhoud en verdient verduurzaming extra aandacht. Momenteel wordt gewerkt aan een Definitief Ontwerp (DO) dat als basis dient voor aanbesteding en uitvoering.

Aanvullend is het raadhuis niet de enige plek om in contact te komen met onze inwoners. We willen als politiek juist ook naar de mensen toe. In samspraak met de raad kijken we naar de mogelijkheden hiervoor. In samenhang met de ontwikkeling van het raadhuis wordt het gemeentekantoor vernieuwd (zie ook ambitie C1).

B3. We werken procesgericht aan participatie en samenwerking in de projecten/initiatieven

Het ontwikkelen en uitvoeren van projecten, initiatieven en beleid vergt de samenwerking met tal van partijen. Het betrekken aan de voorkant is essentieel. We gaan deze processen versterken door hier structureel en methodisch aandacht aan te besteden. Bij de start van een project werken we aan een stakeholderanalyse, een participatie-aanpak, etc. We denken aan de voorkant na over het proces en lijnen dat vervolgens uit. Dit doen we aan de hand van het in 2022 vast te stellen participatiebeleid. We hoeven daarbij niet het wiel zelf uit te vinden. We kunnen gebruik maken van beschikbare instrumenten en methodieken en onze mensen daarin trainen.

B4. Sliedrecht kan niet zonder de regio en de regio kan niet zonder Sliedrecht

Als gemeente hebben wij veel partners in diverse regionale samenwerkingsverbanden. Dit zijn onze Verbonden Partijen (GR'en en deelnemingen) en strategische samenwerkingen (bijv. Smart Delta Drechtsteden en service-gemeente Dordrecht). Deze partners zijn voor ons essentieel om onze doelen te bereiken. Denk maar aan de uitvoeringskracht van een SDD, een gezamenlijke lobby als het gaat om ruimtelijke ontwikkeling of aan het uiwisselen van kennis en ambtelijke capaciteit. Regionale samenwerking is een absolute voorwaarde om projecten zoals Sliedrecht Noord te kunnen realiseren. Aan de andere kant dragen wij met onder andere woningbouw, bedrijventerreinen, verduurzaming, klimaatadaptatie en infrastructurele projecten actief bij aan een sterkere regio. Kortom, je hebt elkaar hard nodig om maatschappelijke meerwaarde te realiseren.

Om de samenwerkingen optimaal te benutten gaan we onze regierol en het opdrachtgeverschap verbeteren. Het is onze plicht als eigenaar om duidelijk te maken wat we willen en het is de plicht van het samenwerkingsverband dit zo goed mogelijk uit te voeren. Voor wat betreft de Verbonden Partijen ontwikkelen we, conform de Nota Verbonden Partijen (2022), risicoprofielen en toezichtsarrangementen. Deze helpen ons te sturen op beleidsinhoudelijke doelen en (financiële) risico's. Bovendien helpt het om te differentiëren per verbonden partij vanuit een inhoudelijke analyse.

Als het gaat om de strategische samenwerkingsverbanden geven we prioriteit aan de Smart Delta Drechtsteden en service-gemeente Dordrecht voor wat betreft de bedrijfsvoeringstaken. Voor beide maken wij duidelijk wat wij ervan verwachten. We maken helder waar we op in zetten en wat we nodig hebben vanuit de samenwerking. We intensiveren de meervoudig lokale samenwerking door hiervoor een agenda op te stellen. De samenhang met Koers 2030 staat uiteraard centraal. Dat betekent dat ook onze bijdrage aan de regionale doelen een prominente plek moet hebben.

C. In 2026 heeft Sliedrecht een prettige, professionele en flexibele organisatie

Bij de ontwikkeling van de organisatie – en de daarmee samenhangende bedrijfsvoering – zijn drie elementen relevant:

- Zijn de systemen op orde?
- Ondersteunen de processen de organisatie en werken we nog wel naar de bedoeling?
- Zijn onze mensen in staat hun taken uit te voeren?

We zijn erop gericht om deze drie elementen op orde te brengen. Systemen en processen houden we tegen het licht en passen we waar nodig aan. Dit is belangrijk, maar vooral ook ondersteunend. Uiteindelijk draait het om de mensen die het moeten doen. Worden die in hun kracht gezet? Voelen ze zich gewaardeerd? Is er een goede werkplek? Hebben ze de juiste competenties? Weten ze wat ze moeten doen? En is er voldoende capaciteit beschikbaar?

Kortom: als werkgever moeten we ervoor zorgen dat medewerkers hun taken goed uit kunnen voeren: we zijn duidelijk in de verwachtingen, zorgen voor goede werkomstandigheden, geven ruimte voor ontwikkeling en werken op basis van vertrouwen.

C1. Sliedrecht is een aantrekkelijke werkgever die erin slaagt geschikte mensen te werven en te binden

Sliedrecht is een uitdagende en ambitieuze gemeente. Qua omvang misschien relatief klein, maar wel met stadse uitdagingen als het gaat om ruimtelijke en sociale vernieuwing. Dit is een belangrijke basis om (potentiële) werknemers te boeien. Om de opgaven aan te pakken is het kwalitatief en kwantitatief versterken van de organisatie noodzakelijk. En dat kan alleen als we gekwalificeerd personeel weten te werven én te binden. In deze arbeidsmarkt is dat niet eenvoudig. Het betekent in ieder geval dat Sliedrecht een aantrekkelijke werkgever moet zijn. We bieden een moderne en prettige werkomgeving door het gemeentekantoor te vernieuwen. Bovendien zetten we in op hybride werken (deels ook thuis). Maar het gaat ook om een fijne werksfeer, talentontwikkeling en passend werk. Om mensen aan te trekken zullen we inventief en onderscheidend moeten zijn. We pakken daarom door op het inzetten van trainees en junioren. Hierbij nemen we de verantwoordelijkheid hen goed op te leiden en door laten groeien. Lokaal in Sliedrecht en via het traineeprogramma van de Drechtsteden.

Verder is een gemeenschappelijke benadering van de arbeidsmarkt met de buurgemeenten belangrijk. We merken een toenemende krapte als het gaat om specialistische functies, zeker in het ruimtelijk domein. Als regio kunnen we beter samenwerken dan elkaar beconcurreren over dezelfde mensen. Bijvoorbeeld door bepaalde functies meervoudig lokaal te organiseren in een gemeenschappelijk beleidsteam. Dit bevordert de flexibiliteit en weerbaarheid van de samenwerkende organisaties.

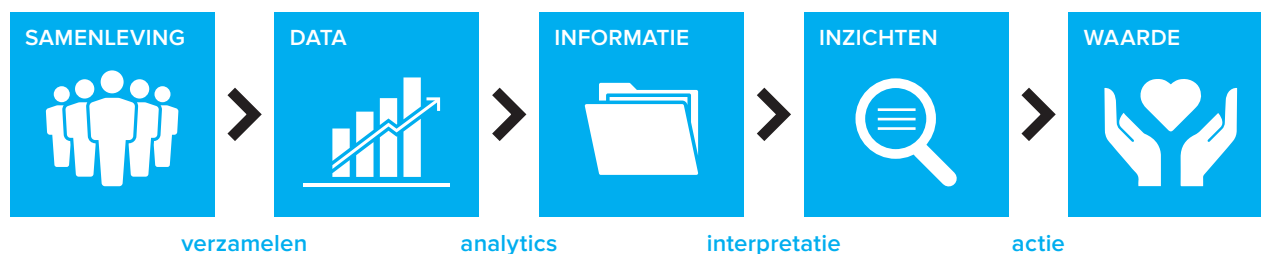
C2. We ontwikkelen een aanpak waarbij we ‘sturen en realiseren via portfoliomanagement’

Met portfoliomanagement zorgen we voor balans tussen datgene wat we te doen hebben enerzijds en de mensen die we in huis hebben om onze strategische doelstellingen te bereiken. We brengen de capaciteit voortdurend in lijn met het reguliere werk, projecten en programma's. Dit vraagt om overzicht, inzicht en sturing krijgen en houden.

Goed portfoliomanagement gaat gepaard met professioneel opdrachtgever- opdrachtnemerschap, programmatisch werken en sturen op projecten. Ook hiervoor geldt dat er tal van instrumenten en methodieken beschikbaar zijn om projecten systematisch te beheersen. Door daar gebruik van te maken en mensen te trainen kunnen we een verbeterslag maken. We zorgen voor heldere stappen, mijlpalen en besluitvormingsmomenten. En voor duidelijke taken, rollen en bevoegdheden. Dit helpt om de organisatie, college en raad op juiste wijze in positie te brengen om te sturen.

C3. We implementeren data gedreven werken en bedden dit breed en structureel in binnen de organisatie

Data gedreven werken is: werken op basis van feiten uit de samenleving, die verzameld worden in de vorm van data, geanalyseerd worden naar informatie, samen met domeinkennis op de juiste manier geïnterpreteerd worden naar bruikbare inzichten, en om op basis van deze inzichten een zo geïnformeerd mogelijk besluit te nemen wat een meerwaarde biedt voor de samenleving.

De komende periode gaan we deze systematiek vormgeven en implementeren. Data gedreven werken is essentieel om trends te analyseren, beleid te ontwikkelen, afgewogen besluiten te nemen, voortgang te monitoren en beleid te evalueren. Als je het op een juiste wijze gebruikt biedt het houvast. Data gedreven werken ligt daarmee in het verlengde van het portfoliomanagement. Belangrijk is wel dat data vakkundig geduid wordt en vanuit een integrale blik wordt benaderd. We ontwikkelen een aanpak in samenwerking met het OCD en GBD. Maar kunnen bijvoorbeeld ook kijken naar de DG&J/SOJ waar al veel met data wordt gedaan.

Daarnaast is data niet alleen nuttig voor beleidsvorming, maar ook kansrijk voor de P&C cyclus. Door structureel overzicht te hebben op inhoud, data en voortgang kunnen P&C producten zich steeds meer richten op de financiën en visievorming. Instrumenten zoals Pepperflow kunnen daar aan bijdragen. Daarbij is het neerzetten van een goede set aan relevante indicatoren voor de P&C cyclus een belangrijke basis.

C4. Waar nodig en (financieel) mogelijk versterken we de organisatie, kwalitatief en kwantitatief

Met Koers 2030 heeft Sliedrecht gekozen om te gaan ontwikkelen. Dit vraagt simpelweg extra capaciteit. Ambities zijn niet vrijblijvend. Aan de ene kant om beleid te ontwikkelen en projecten uit te voeren. Denk aan de projectorganisatie voor ruimtelijke vernieuwing, extra strategisch vermogen, maar ook aan grondzaken en VTH. Aan de andere kant doordat de gemeente groeit. Dat resulteert (op termijn) in meer inwoners, meer openbaar gebied, meer infrastructuur, meer afval en meer (zorg)ondersteuningsvragen. Dit heeft dus gevolgen voor beheer en onderhoud, de buitendienst, vastgoed, facilitaire en administratieve taken, etc. Bovendien schuiven steeds vaker extra (wettelijke) taken naar de gemeente. Nu is bijvoorbeeld de Wet open overheid in werking getreden, informatieveiligheid is relevant evenals de energietransitie en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Dit alles leidt ertoe dat we moeten investeren in de organisatie en/of prioriteit aanbrenge. Niet alles zal (tegelijk) mogelijk zijn, maar de beschikbare formatie moet wel in overeenstemming zijn met de opgaven en het takenpakket dat we met elkaar afspreken. Een belangrijk aspect is dat we prioriteit geven aan het vast aantrekken en behouden van 'kennishouders'. Hiermee bedoelen we (beleids)adviseurs op disciplines die onmisbaar zijn voor de plannen uit Koers 2030 en die vaak ingezet moeten worden. Het is dan wenselijk dat opgedane kennis behouden blijft binnen de organisatie om integraal zicht te houden op de ontwikkelingen.

ZEG 'T ONS!

7. Financien van Sliedrecht

Naast het realiseren van de doelstellingen uit de Koers 2030 / CWP 2022-2026, dienen de doelstellingen ook gecontinueerd te worden. Het gaat niet enkel om realiseren maar ook om goed beheren. Om dit te kunnen doen dient er sprake te zijn van een gezonde financiële huishouding. Ook in de toekomst moeten er voldoende mogelijkheden zijn om de structurele lasten te kunnen dragen en om risico's die zich voordoen te kunnen opvangen.

Het realiseren hiervan vindt plaats in een context die continue beweegt en daardoor onzeker is. Ontwikkelingen op globaal, Europees, nationaal en regionaal niveau hebben impact op de gemeentefinanciën. In veel gevallen kun je hier niets aan veranderen, maar kun je er alleen toe verhouden.

Richting 2022 waren de impact van corona, de keuzen van het toen nog nieuw te vormen kabinet en de ontwikkelingen bij verbonden partijen in het sociaal domein voorbeelden van deze ontwikkelingen. Op dit moment staan de gevolgen van de oorlog in Oekraïne centraal. Niet dat de andere ontwikkelingen veel minder relevant zijn geworden, maar qua omvang van de verwachte impact zijn ze ingehaald. Op dit moment weten we niet hoe de hoge inflatie, energiearmoede en de crisis op de woningmarkt structureel hun effect zullen krijgen. Wat we wel weten is dat de gemeente de komende periode haar financiële huishouding hierop moet aanpassen om structureel gezond te blijven.

FINANCIËN VAN SLIEDRECHT SPEERPUNTEN COLLEGEWERKPROGRAMMA 2022-2026

De komende bestuursperiode zetten we daarom in op het volgende speerpunt:

A. In 2026 en verder is er sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting en afdoende weerstandsvermogen.

A. In 2026 en verder is er sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting

De (toekomstige) inkomsten van gemeenten zijn sinds jaar en dag omgeven met onzekerheden. De laatste jaren zijn de financiële verhoudingen tussen het Rijk en gemeenten steeds verder onder druk komen te staan. Het gevolgde proces omtrent de herijking van het gemeentefonds is hier één exemplarisch voorbeeld van. De onzekerheid balt zich samen rond het jaar 2026. Dit jaar wordt door de VNG aangeduid als het 'ravijnjaar'. Ook in Sliedrecht staat de begroting vanaf jaar 2026 onder grote druk.

A1. We volgen ontwikkelingen ten aanzien van onzekerheden op de voet en anticiperen hierop in de P&C-cyclus

In 2021 is begonnen met het denken in scenario's / bandbreedten, naast het identificeren van risico's. Deze werkwijze zetten we de komende periode voort. Door deze werkwijze ontstaat er meer zicht op de 'hardheid van de saldi in de meerjarenbegroting. Hierdoor ontstaat er meer voorspelbaarheid ten aanzien van grote financiële mutaties die zich in de toekomst kunnen voordoen. Dit stelt de gemeenteraad in staat eerder richting te bepalen, dan het moment waarop een onzekerheid zich daadwerkelijk voordoet.

A2. We houden het financiële beherinstrumentarium (Financiële Verordening en bijbehorende nota's) op orde

Een goed beherinstrumentarium maakt dat je in control komt en geeft de flexibiliteit die er nodig is om te schakelen als onzekerheden wijzigen, of zich omzetten in nieuwe werkelijkheden. Een goed beherinstrumentarium levert management, college en gemeenteraad informatie op waarop afwegingen kunnen worden gemaakt.

In het kompas versterking financiële functie zijn de acties voor de korte termijn gedefinieerd die hiervoor nodig zijn (bijvoorbeeld herziening van de Financiële Verordening en de nota Reserves en Voorzieningen). Het op orde houden van het beherinstrumentarium is echter een continu proces wat niet stopt als het kompas volledig is uitgevoerd.

A3. We laten de lokale lasten op verantwoorde wijze meebewegen met de economische ontwikkeling en inhoudelijke ambities

Bij een gezonde financiële huishouding zijn de inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht. Het rapport Toekomstscenario's woningbouwopgave Sliedrecht 2030 van Cebeon toont aan dat ook de ambitie om 2.500 woningen te bouwen in potentie financieel haalbaar is.

De effecten van inflatie en beleidswijzigingen moeten voor een structureel evenwicht ook effect hebben op de inkomsten en vice versa. Voor de lokale lasten heeft dat tot gevolg dat zij allereerst meebewegen met de noodzakelijke inflatie van budgetten. Deze budgetten kunnen hierdoor waardeverlozen blijven zonder dat er een financieel knelpunt ontstaat. Ten tweede kiezen we in deze periode voor aanvullende OZB-verhoging vanwege de kwaliteitsimpuls die het gevolg is van realisatie van doelstellingen uit de Koers 2030, doelstellingen die een impact hebben tot ver na 2030, en alle bestaande onzekerheden ten aanzien van de financiële huishouding.

Uitgave:
Gemeente Sliedrecht
Oktober 2022

Tekst: Gemeente Sliedrecht
Fotografie: Gemeente Sliedrecht
Vormgeving en productie: Impuls Ontwerpt

ZEG 'T ONS!

Gemeente
Sliedrecht